

buet

02 2022

GEMEINGE
manternach

Kontakt

Secrétariat / Population / Etat Civil / Facturation

Guy ROSEN
Secrétaire communal
Etat Civil
Tél.: 71 01 72 – 23
Fax: 71 08 16

Claire PIERRET
Secrétariat / Etat Civil /
Facturation
Tél.: 71 01 72 – 27
secretariat@manternach.lu

Véronique THEWES
Secrétariat /
Bureau de la Population
Tél.: 71 01 72 – 21
population@manternach.lu

Recette

Pit HOFFMANN
Receveur communal
Tél.: 71 01 72 – 22
recette@manternach.lu

Service technique

Marc LOMMER
Responsable
service technique
Tél.: 71 01 72 – 24

Ben THILL
Responsable adjoint
service technique
Tél.: 71 01 72 – 26

Marc WANTZ
Chargé technique
Tél.: 71 01 72 – 25
technique@manternach.lu

Centre d'Incendie et de Secours

Christian WEIS
Chef de Centre
Tél.: 49771-4576

Service forestier

Luc ROEDER
Préposé forestier
Tél.: 247-56 50 2
GSM: 621 202 133

Service technique / Centre de recyclage

GSM: 710172-35

Eise Schäfferot

HOFFMANN Jean-Pierre
Buergermeeschter /
Bourgmestre

KLEIN-UNGEHEUER Alix
Schäffin / Échevine

THEISEN Claude
Schäffen / Échevin

Adress

3, Kierchewee, L-6850 Manternach

Éffnungszäite vun der Gemeng

Méindes, dënschdes an donneschdes:

08.00h – 12.00h an 13.30h – 17.00h

Mëttwochs: 07.00h – 12.00h an
13.30h – 17.00h

Freides: 08.00h – 12.00h

Op Rendez-vous

Fannt eis och op: [manternach.lu](https://www.facebook.com/manternach.lu)

Impressum

De Gemengebuett:

Offiziellt Informatiouns-Blad
vun der Gemeng Manternach

Editeur:

Schäfferot vun der
Gemeng Manternach

Layout / Mise en page:

Marc Wilmes Design

Fotoen / Photos:

© Photoclub Mandiac

Drock / Impression:

Imprimerie Reka
L-4835 Ehlerange

Oplag / Tirage: 850

N°2 / 2022

Redaktiounsschluss /

Clôture de la rédaction:

27.06.2022

AND DESER
EDITIOUS
AND DESER
EDITIOUS
AND DESER

01

D'Liewen an der Gemeng

Buergebrennen	11
Hëllefssaktioun Ukraine	12
Grouss Botz	14
1. Mee Feieren	16
Copil Trëppeltour	16
Fréijoersmaart	17
Grousse Maart	18
Nuit du Sport	20
Nationalfeierdag	22
Holzstee	24
Op de Spuere vum SIAS	25

03

De Réckbléck

Fanfare vu Lelleg a Berbuerg

43

02

D'Aktualitéiten

Chantieren	29
Kleederstuff	31
Ruffbus Fusion Maacher	31
Einbruchsvorbeugung	32
Tour du Duerf	34
Repas sur Roues	35
Bee Secure	35
EBL – Klengschrett.lu – Hëtzen	36
Hëllef doheim	37
SDK – Green Events	38
Gielt Band – hei däerft dir plécken	38
Antigaspi	39
Superuser	40
Musékschoul	40
Schlaganfall	41

De Klaatsch & Traatsch

A Wiewesch	47
Agenda	48
État civil	50
Happy Birthday	51
Pensiounsfeier Pol Paulus	52
Verstoppte Plaz	54
Foto vum Mount	56

Den Zäitverdreif

D'Gemengerezept	59
-----------------	----

De Raider

Gemengerotssätzungen	61
Publikatiounen	81

Virwuert vum Buergermeeschter

Léif Matbiergerinnen a Matbierger,

endlech hu mir a punkto Corona-Virus erëm eng gewëssen Normalitéit erreecht. An der Chamber si viru kuerzem och déi lescht Restriktiounen opgehuewe ginn an dat soziaalt Liewen ass glécklecherweis erëm gutt um Gaangen. Och bei eis an der Gemeng konnte schonn eng sëlleg Manifestatiounen erëm ënner « normale » Konditiounen stattfannen. Sou waren zum Beispill de Grousse Maart an d'Nuit du Sport zu Berbuerg e grouse Succès an et huet een gemierkt, dass d'Leit frou sinn fir endlech rëm eraus ze kommen a fir de soziale Kontakt ze sichen. Besonnesch d'Nuit du Sport huet mir immens um Häerze gehaangen, well et besonnesch fir eis Jugend an

Chères concitoyennes, chers concitoyens,

Nous avons enfin retrouvé une certaine normalité face au coronavirus. La Chambre des députés a récemment levé les dernières restrictions et la vie sociale a trouvé un nouveau souffle. Dans notre commune aussi, plusieurs événements ont pu être organisés dans des conditions « normales ». Ainsi le Grand Marché et la Nuit du Sport à Berbourg ont connu un franc succès et ce fut un plaisir de voir des gens heureux de pouvoir sortir à nouveau et retrouver du lien social. La Nuit du Sport est un événement qui me tient particulièrement à cœur, car elle s'adresse notamment à nos jeunes pour lesquels il est important de bouger et de pratiquer une activité physique. Le sport leur permet d'en apprendre

Endlech hu mir a punkto Corona-Virus erëm eng gewëssen Normalitéit erreecht. An der Chamber si viru kuerzem och déi lescht Restriktiounen opgehuewe ginn an dat soziaalt Liewen ass glécklecherweis erëm gutt um Gaangen.

hir Entwécklung wichteg ass, sech ze beweegen a Sport ze maachen. Hei léiere si vill iwwer Wäerter an et ass iwwerdeems och nach gesond. Merci dofir alle Veräiner, déi hei gehollef hunn.

Mee och d'Eventer vun eise ville Veräiner sinn nees gutt besicht gewiescht. Besonnesch huet eis awer gefreet, d'Festivitéiten um Viowend vu Nationalfeierdag erëm konnte mat lech alleguer ze feieren. E wichtegen Rendez-vous am Kalenner vun alle Bierger aus dem Land fir ze weisen, wéi houfreg mir op eist schéi Land sinn. **D'Fotoen a meng Ried vun dësem schéinen Owend fannt dir op de Säiten 22 an 23.** Mir sollten awer trotzdeem weider oppassen an d'Gefor vum Corona-Virus net ënnerschätzen an hoffen, dass mir am Hierscht net erëm nei Restriktiounen erdroe mussen.

Leider gëtt et an dësen Zäiten awer och de Krich an der Ukrain, op deem ech kuerz wollt agoen. Hei gëtt vum russeschen Autokrat en Ugrëffskrich géint dat ukrainescht Vollek gefouert, deem een virun e puer Joer nach net fir méiglech an Europa gehalen hätt. Vill onschëlleg Zivilisten, dorënner och vill Kanner, sinn hei d'Affer. **Eise Gemengerot huet dësen Ugrëffskrich och an enger Resolutioun kloer condemnéiert an den Hëlleforganisatiounen en Don zoukomme gelooss.** Besonnesch erfreet ware mir als Gemengeresponsabel awer iwwer eng privat Initiative fir den Affer an der Ukrain ze hëllefen.

beaucoup sur les valeurs humaines, sans oublier qu'il est bon pour la santé. Un grand merci aux clubs et associations qui nous ont prêté main forte.

*Les événements de nos nombreux clubs et associations ont connu une belle affluence. Nous avons été particulièrement ravis de pouvoir organiser à nouveau les festivités de la veille de la Fête nationale. Un rendez-vous important dans l'agenda de tous les citoyens du Grand-duché pour montrer à quel point ils sont fiers de leur magnifique pays. **Vous trouverez des photos et mon discours sur les pages 22 et 23.** continuons toutefois à faire preuve de vigilance et à ne pas sous-estimer les risques du coronavirus, dans l'espoir de ne pas revivre de nouvelles restrictions à l'automne.*

*Actuellement, la guerre en Ukraine fait malheureusement les gros titres et j'aimerais en dire quelques mots. En effet, le autocrate russe a décidé de mener une guerre d'agression contre la population ukrainienne, une guerre inimaginable en Europe il y a peu d'années encore. De nombreux civils innocents, dont beaucoup d'enfants, en sont victimes. **Notre conseil communal l'a fortement condamnée dans une résolution et a fait un don aux organisations caritatives.** En tant que responsables de la commune, nous nous réjouissons particulièrement d'une initiative privée pour venir en aide à l'Ukraine.*

Mir hunn dës Aktioun vun Ufank un ënnerstëtzt an hu gehollef, d'Hellefsgidder ze sammelen an se an d'Camionen ze kréien. Et war schéin ze gesinn, wat fir eng Solidaritéit et a schwéieren Zäiten an der Gesellschaft ka ginn. Vill Leit aus dem ganze Land hu Saachen op Berbuerg bruecht fir de Leit ze hëllefen. **Hinnen a virun allem dem Organisateur, dem Piotr Mazurkiewicz, e grouse Merci fir hiren Asaz.**

Et sinn och schonn an et wäerten och weiderhin vill Flüchtlingen op Lëtzebuerg kommen. Dofir si mir och frou, dass vill Leit sech op der Gemeng gemellt haten, fir eventuell Leit bei sech doheem opzehuelen. Leider huet eis Gemeng keng Wunnengen zur Verfügung fir direkt ze hëllefen mee mir hunn op anere Weeër eis Hëllef ugebueden, fir beispillsweis eng Schouklass mat Flüchtlingskanner zu Berbuerg opzehuelen. An deem Dossier ass awer bis dato nach näischt geschitt. De Krich selwer ass leider nach ëmmer amgaangen an et ass nach keen Enn a Siicht. Ech hoffen dass déi onnëtz Bombardementer séier een Enn fannen an déi international Communautéit sech weiderhin aktiv géint Russland asetzt fir dëser humanitärer Katastrophe endlech een Enn ze setzen.

Bei eis an der Gemeng ass a leschter Zäit och vill un den eenzelen Dossierien geschafft ginn. **Sou hu mir den definitive Projet fir d'Crèche zu Manternach gestëmmt an dee fir d'Gebai vum CGDIS ass an der Endphase vun der Ausaarbechtung.** Ech wäert an engem nächste Buet méi am Detail op dës Entwécklungen agoen.

Ech wënschen Iech alleguer vill Spaass beim Duerchliesen a – kucken vum Buet a weiderhin e schéinen a sonnege Summer.

Wann dir Froen oder Suggestiounen hutt, kënnt dir mir gären eng Mail op jean-pierre.hoffmann@manternach.lu schreiwen.

*Nous avons immédiatement soutenu cette action, aidé à collecter du matériel et à le charger dans les camions. Quel plaisir de voir cette solidarité naître quand la société traverse une période difficile ! À travers tout le pays, de nombreuses personnes ont apporté leur aide en donnant des affaires à Berbourg. **Nous leur adressons un immense merci ainsi qu'à l'organisateur de cette initiative, Piotr Mazurkiewicz, pour leur engagement.***

Beaucoup de réfugiés sont déjà au Luxembourg, et d'autres vont encore arriver. Nous sommes donc heureux de voir qu'au sein de notre commune un grand nombre de personnes se sont portées bénévoles pour accueillir éventuellement des réfugiés chez elles. Hélas, notre commune n'a pas de logements vacants pour fournir une aide directe, en revanche nous avons proposé de le faire d'une autre manière, par exemple l'accueil d'une classe scolaire de réfugiés à Berbourg. Cependant, ce dossier n'a pas encore avancé. Malheureusement, la guerre continue à causer des ravages et aucune fin n'est en vue. J'espère que ces bombardements inutiles vont rapidement cesser et que la communauté internationale continuera à s'engager contre la Russie pour enfin mettre un terme à cette catastrophe humaine.

*Au sein de la commune, ces derniers temps nous continuons à travailler sur les différents dossiers. **Ainsi, le projet définitif pour la crèche à Manternach a été voté et celui du bâtiment du CGDIS est dans sa phase finale d'élaboration.** Dans un prochain Buet, je parlerai plus en détail de ces avancements.*

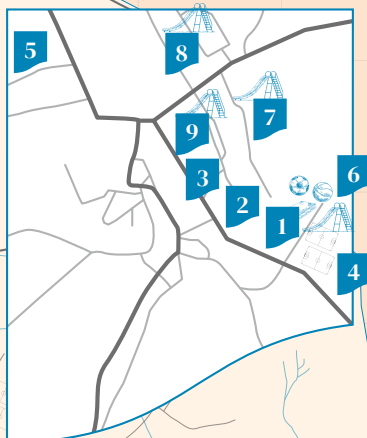
Je vous souhaite une bonne lecture du Buet et un très bel été.

Si vous avez des questions ou des suggestions, n'hésitez pas à m'envoyer un e-mail à jean-pierre.hoffmann@manternach.lu.

Bleift gesond / *Restez en bonne santé!*

Jempi Hoffmann
Buergermeeschter / Bourgmestre

Berbuerg

Berbuerg

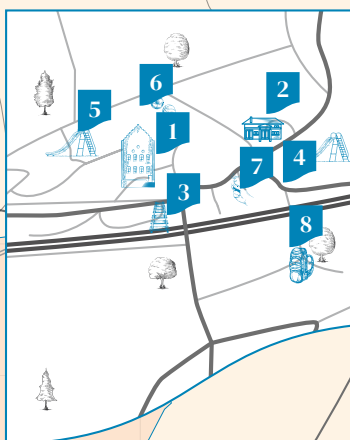
1. Campus Renert
2. Centre Beaurepaire
3. Atelier Communal
4. Dépôt communal
5. CIPA Haptmanns Schlass
6. Spillplaz Renert
7. Spillplaz Nicolas Wagner
8. Spillplaz Steekaul
9. Spillplaz Schoulstrooss

Lellig

1. Centre Kräizstrooss
2. Spillplaz a Fol

Manternach

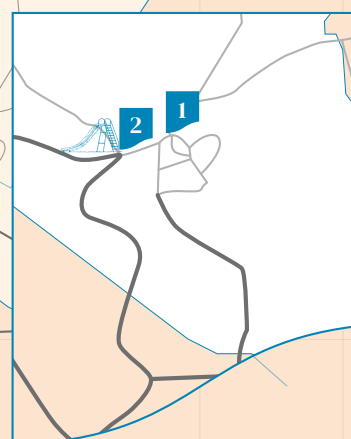

1. D'Gemeng Manternach
2. De Centre Fiisschen
3. D'Gare
4. Spillplaz Fiisschen
5. Spillplaz Saint Désert
6. Multisport
7. Centre d'accueil A Wiewesch
8. Départ Traumschleife

Lellig

Manternach

Münschecker

Münschecker

1. Centre Kueb
2. Spillplaz Groesteen

D'Liewen an der Gemeng

Buergbrennen

Den 3. Mee war Buergbrennen zu Manternach a Berbuerg.

D'Buergbrennen gouf organiséiert vun de Pompjeeën zu Manternach an der Amicale Rudden Hunn zu Berbuerg.

Hëllefssaktioun Ukraine

D'Gemeng Manternach hëlleft

Am Mäerz hat d'Gemeng eng privat Initiativ ënnerstëtzt an en Opruff lancéiert fir eng Sammelaktioun fir d'Ukrain. Ganz séier war den Atelier zu Berbuerg gefëllt an esou si 40 Tonnen Hëllefsgidder vu Manternach a Polen gefouert ginn, vu wou aus se dono un d'ukrainesch Grenz bruecht gi sinn an de Leit ze gutt komm sinn, déi se brauchen.

Mir soen nach eng Kéier e grouse Merci fir all Hëllef!

Grouss Botz

Den 12. Mäerz 2022 war déi traditionell grouss Botz an der Gemeng Manternach.

Mir soen all de Leit Merci, déi gehollef hunn eis Gemeng propper ze halen. Mir erënneren och nach eng Kéier drun, dass et verbueden ass, Dreck an d'Natur ze geheien.

1. Mee Feieren

Copil Trëppeltour

Den 1. Juni 2022 hat d'COPIIL Guttland Musel en Trëppeltour duerch d'Manternacher Fiels organiséiert.

Ennerwee huet de **Fierschter Luc Roeder** interessant Explicatiounen ginn.

Fréijoersmaart

De 15. Mee 2022 war «A Wiewesch» de Fréijoersmaart.

Hei konnt ee sech vun Experten berode a wäertvoll Tipps gi loossen an awer och Planzen an aaner Nätzleches direkt mat heem huelen.

Grousse Maart

De 29. Mee 2022 war zu Berbuerg grousse Maart.

Op iwwer 90 Stänn konnt ee Kleeder, Uebst a Geméis, Hobby-Konscht, regional Produkter a Floumaart-Artikel kafen. Hei fannt dir e puer Impressiounen vun dëser wéi ëmmer gutt besichter Editioun.

Nuit du sport

Den 5. Juni war Nuit du Sport zu Berbuerg.

Den 11. Juni 2022 war déi 13. Editioun vun der Nuit du Sport an der Gemeng Manternach, déi mat ronn 300 Participanten och dës Joer nees e groussen Erfolleg war. **E grouse Merci un d'Veräiner an u jiddereen deen dozou bäigedroen huet.** Hei fannt dir e puer Impressiounen vun dësem flotten Dag.

Nationalfeierdag

Auszuch aus dem Här Buergermeeschter senger Ried

« Léif Kolleegen aus dem Schäffen- a Gemengerot, Léiwen Här Éierebuergermeeschter, Léiwen Här Dechen, Léif Kolleegen aus dem Schäfferot vu Bech, Léif Verrieder vun der Force Publique, Léif Verrieder vum CGDIS, Léif Verrieder vun der Schoul an der Maison Relais, Léif Representante vun de lokale Veräiner a besonnesch de Leit vun der Entente vun de Berbuenger Veräiner, déi duerno fir lessen a Gedréns suergen, der Bech-Berbuenger Musek, déi fir de musikaleschen Encadrement suergen, an de Gesank, déi an der Kierch fantastesch gesongen hunn, **ech soen hinne lo schonn e grouse Merci fir hir Hëllef.** An natierlech och eisem Gemengepersonal, déi bei der Organisatioun an dem Éierewäin gehollef hunn an hëllef wäerten. **E grouse Merci och un eis vill Benevollen aus de Veräiner, déi iwwert dat ganz Joer vill Aarbecht leeschten.** Stellverriedend fir si wäerte mir duerno de laangjärege President vum Syndicat d'initiatives vu Manternach, de Josy Fisch, éieren.

Léif Biergerinnen a Bierger alleguer

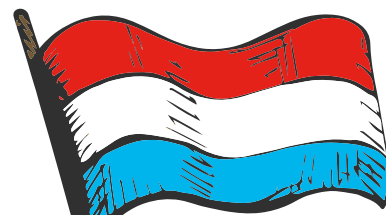
Ech begrëssen iech Alleguer ganz härezech um Virowend vun Nationalfeierdag hei zu Berbuerg bei schéinem Wieder. Ech si natierlech besonnesch frou, dass mir dësen Dag, op deem mir alleguer zesummen eis Verbonnenheet mat eisem Heemechtsland weisen, endlech erëm kennen zesumme feieren. Dat zesumme sinn, mat de Leit schätzen, mat hinnen ze diskutéieren an och mol e gudde Patt ze huelen ass eppes, wat ech an de leschten zwee Joer oft vermësst hunn, och wann mir lo rëm eng länger Zäitchen an enger gewësser Normalitéit liewen. Ech denken et geet ville Leit genausou.

Dobäi kënnt nach, dass mir eise schéine Beaurepaire endlech nei usträiche gelooss hunn an d'Spueren aus knapp 25 Joer mat ville flotte Fester a Baler wechgemaach hunn an dëse flotte Sall a neiem Glanz erstrale loossen. Jidderee vun eis ass an de leschten zwee Joer duerch eng schwierig Zäit gaangen.

D'Corona-Pandemie an déi dozou gehéierend Restriktiounen ware fir keen einfach. Kee Mënsch ass zefridden, wann hien net kann seng Famill gesinn oder wa soss Fräiheeten ageschränkt ginn. Mir all si glécklech a frou, dass mir erëm kennen ënner Leit goen, mat hinnen zesumme sinn, eis frei beweegen ze kennen an net permanent musse Masken unzedoen an op Visiokonferenzen ugewisen ze sinn. Et war awer och eng Phase wou vill Leit mol Zäit haten, zur Rou ze kommen an an sech ze goen. Et hat ee méi Zäit fir mat der Famill ze verbréngen. Vill Leit hunn eis schéin Natur, eis vill Weeër a Vëlospisten entdeckt an hunn vläicht endlech erkannt, a wéi engem schéine Land mir hei wunnen. Vakanz doheem war de Motto, dee vill Leit sech zu Häerze geholl hunn. **Et ginn also duerchaus Aspekter, déi een och nach sollt no der Pandemie weiderféieren.**

Et huet ee villes kenne geléiert, vun deem ee virdrun net gemengt hätt, dass et méiglech wär. Wien hätt geduecht, dass e Schäfferot an d'Personal vun der Gemeng op bemol Masken un all d'Bierger verdeelen?! Dass e Beichtstull bemol an engem Fussballstadion ass? Dass et Diskussiounen doriwwer ginn, wéini eng Spillplaz rëm dierf opmaachen? Ech kéint nach lauter sou Beispiller, virun allem a leider och net sou schéiner, opzielen, mee dat géing lo ze weit féieren.

Speziell Situatiounen erfuerderen eben heiansdo och speziell Mesuren. Mir als Gemeng hunn op alle Fall versicht, während der ganzer Zäit verschidden Extra-Service unzebidden an och a schwéieren Zäite permanent fir eis Bierger do ze sinn.

Ech denken dat ass eis gutt gelongen. Ech soen och allen Leit, déi eis dobäi gehollef hunn, e grouse Merci. Et war gläichzäiteg och flott ze gesinn, wéi vill Solidaritéit kann ënnert de Leit sinn. E groussen Deel vun de Leit huet fräiwëlleg op seng Fräiheete verzicht, fir aner Leit ze schützen. Ech denken esou soll et sinn. Op all Mesure richteg waren, kann een réischt méi spéit genau beurteilen. De géigesäitege Respekt an déi geliefte Solidaritéit sinn déi Wäerter, déi mir och all Joer um Virowend vu Nationalfeierdag wëllen héichliewe loossen. Dat ass et wat eis Land nach ëmmer staark gemaach huet a wat eis Virfahren, déi deelweis fir eis Fräiheet am Krich gekämpft hunn, eis virgelieft hunn. Fir dës Wäerter ze feieren, dofir komme mir och haut zesummen. Et gi sécherlech Ausnamen vu Leit, déi dës Wäerter mat de Féiss trëppelen, mee ech denken, op engem feierlechen Owend wéi deem heite sollte mer net op dës agoen. Am grouse Ganze gesinn ass et immens flott, ech hat et scho gesot, haut endlech erëm kennen ouni Restriktiounen zesumme kennen ze sinn. Trotzdeem sollte mir de Virus och weiderhin als eng reell Gefor am Hannerkapp behalen, an hoffen dass net nach nei, méi geféierlech Variante kommen.

Niewent der Coronakris koumen am leschte Joer och nach déi vill Iwwerschwemmungen dobäi, mat deene vill Leit hei am Land ze kämpfen haten. Mee och hei konnt ee gesinn, wéi vill een als staark Natioun, déi zesummenhält kann erreechen. Vill Leit aus dem ganze Land sinn an den Haaptkrisenzentren zesumme komm, an hunn de Mënschen an hirer Nout gehollef wou si nëmme konnten. **Dat sinn déi positiv Säite vun sou enger Katastrophe, op déi mir an Zukunft natierlech gäre géinge verzichten.** Och hei an der Gemeng ware vill Leit betraff. Mir

versichen och weiderhin als Gemeng Mesuren ze huelen, fir an Zukunft besser op sou Katastrophe preparéiert ze sinn.

Léif Matbiergerinnen a Matbierger, op engem Owend wéi dem heiten, wou mir eis iwwer eis Natioun freeën an eis kenne glécklech schätzen, an engem fräien a friddleche Land ze liewen, muss ech awer och leider op de Konflikt an der Ukrain agoen. Hei sinn duerch den Ugrëffskrich vum russeschen Diktator vill onschëlleg Leit ëmkomm oder hu missen hiert Doheem fir ëmmer verloossen. Wann een déi Biller aus der Krichsregioun gesäit, gëtt et engem ellen an awer et gëtt een sech och bewosst, wéi gutt mir et hei a Lëtzebuerg hunn. Et muss een ëmmer bedenken dass d'Ukrain net weit vun eisen ewech ass. An och dofir ass et wichtig, dass eist Land an déi international Communautéit sech solidaresch mat Land a Leit dohann weisen. Besonnesch houfreg sinn ech an dem Kontext, dass mir et op Initiative vum Piotr vu Manternach fäerdeg bruecht hunn, vill Camionen mat de verschiddensten Utensilien op déi ukrainesch Grenz ze befërderen. Weiderhin hu mir a vill Bierger aus der Gemeng och Geldspenden un d'Leit a Nout geschéckt. Aner Leit aus der Gemeng hunn ukrainesche Famille bei sech doheem een Daach iwwert dem Kapp gebueden. Dat ass déi geliefte Solidaritéit ënnert de Leit an dat sinn déi Wäerter, fir déi eist Land muss stoen an déi mir solle virliewen. **Dat ass eist Land wéi mir e gären hunn. Dofir all Respekt u Jidderen dee matgehollef huet.**

Léif Leit, loosst eis trotz allem de Wee vun der Fräiheet, dem Friden a vum Matenee goen. Si sinn net selbstverständlech. Dat weist eis dee schreckleche Krich an der Ukrain grad op eng ganz schlëmm Aart a Weis. Loosst eis trotzdeem eisen Nationalfeierdag am Zeeche vum Matenee feieren. Wäerter wéi Solidaritéit an de géigesäitege Respekt opliewe loossen. Ech wënschen iech alleguer, Äre Familljen an och där grousser Famill, déi mir Lëtzebuerg nennen, ee schéinen an erhuelsamen Nationalfeierdag!

Vive eise Nationalfeierdag! Vive de Grand-Duc Henri an déi ganz groussherzoglech Famill! A Vive eist Land!

Ech soen iech Merci fir Opmierksamkeet an invitéieren iech elo op den Éierewäin. »

Holzstee

Den 30. Abrëll war zu Berbuerg am Bësch déi traditionell Holzstee

Op de Spueren vum SIAS

Haalt ären Hond un der Léngt a bleift op de Weeër

Dësen Artikel ass en Deel vun
eiser Sensibiliséierungscam-
pagne fir Spadséiergänger a
Muppenbesetzer, déi de SIAS
an Zesummenaarbecht mam
COPIE NATURA 2000 Guttland
Musel ausgeschafft huet.

Bruttzäit vun Mäerz bis Juni ass et wichteg, d'Déieren net ze stéieren an op de Weeër ze bleiwen. Dovunner beträff sinn och Huesen oder aner Wëlldéieren.

Donieft maache fräi lafend Hënn och de Baueren vill Suergen. Kéi kënnen duerch den Hondsdreck krank ginn. Si huele beim Friessen Parasitte mam Hondsdreck op, den bei trächtege Kéi oft zu Doutgebuerten féiert. Och op Méiwisen, wou keng Déiere stinn, lant den Hondskoup letztendlech am Fudder vu Kéi, Schof oder aneren Notzdéieren.

De Verloscht vun Déieren bedeit fir de Bauer ëmmer en ekonomeschen an en emotionale Schued. Wann dir op der Gewinn ënnerwee sidd, denkt un d'Baueren, hir Notzdéier, an un d'Vigel, a loosst äre Mupp net fräi lafen, respektiv bleift w.e.g. op de Weeër.

De Summer ass do, wou alles blitt a wisst, an een sech gär dobaussen ophëlt. Deemno sinn nees méi Leit an der Natur ënnerwee. Vill Léit fannen et dobäi flott queesch iwwer Feld a Wisen ze goen. Dobäi loosse och vill Spadséiergänger hir Muppe fräi lafen. **Mee do heescht et opgepasst! Vigel, déi um Buedem bréien, ginn duerch Spadséiergänger a Muppe gestéiert.**

Et si beispillsweis d'Léierchen, d'Feldhong oder d'Schwarzbrëschtchen, déi hir Eeër op de Buedem leeën. Während der

Kontakt:

Doris Bauer

Tél.: 349410 – 27

www.sias.lu

Ökologische Aufwertung einer 850m² großen öffentlichen Grünanlage im «Wangert» in Berbourg

In den letzten 25 Jahren ist die Anzahl an Bestäubern über 75% zurückgegangen, was vor allem an der Intensivierung der Landwirtschaft und der Nutzung von Pestiziden liegt. Der zunehmende Flächenverbrauch, welcher in Luxemburg bei einem Hektar pro Tag (!) liegt, trägt dazu bei, dass die Insekten weniger Lebensraum und Nahrung finden. **Da diese Insekten für die Bestäubung von über 85% von unserem Obst und Gemüse zuständig sind, ist es für uns Menschen umso wichtiger, die Bestäuber in ihrer Artenvielfalt und ihrer Anzahl zu erhalten.** Neben dem Nutzen für den Menschen sind Insekten aber auch Teil unseres Ökosystems, welches durch das zunehmende Artensterben geschwächt wird und sich so weniger gut selbst regulieren kann. Dies führt dazu, dass das natürliche Gleichgewicht unserer Natur gestört ist und die Natur sich nicht mehr so gut an Störungen wie den Klimawandel anpassen kann.

Um dem entgegen zu wirken und wieder mehr Natur in unsere Dörfer zu bringen, arbeitet unser Gärtnerteam zusammen mit der Biologischen Station SIAS an der ökologischen Aufwertung der Grünanlagen. Ein größeres Projekt wurde dieses Jahr in der Rue Wangert in Berbourg umgesetzt. Hier wurde der Mittelstreifen der Straße komplett

im Sinne der innerörtlichen Artenvielfalt gestaltet, wobei neben der Erhöhung der Biodiversität auch auf die Ästhetik geachtet wurde. Im mittleren Bereich wurden insgesamt 500 Quadratmeter Blumenwiese eingesät, welche das ganze Jahr über in verschiedenen Farben blüht und Lebensraum für viele Arten ist. Die Blumenwiese wird durch 5 Laubbäume ergänzt, welche sowohl als Anpassung an den Klimawandel als auch als Lebensraum für viele Tierarten wichtige Elemente in unseren Dörfern sind.

Das Highlight der Anlage sind jedoch die 4 Staudenbeete. Bei der Auswahl der Stauden wurde darauf geachtet, dass die einzelnen Sorten von der Wuchshöhe und dem Blühzeitpunkt aneinander angepasst sind und somit viele Monate blühen. Außerdem kommen sie mit wenig Wasser und hohen Temperaturen zurecht

und sind damit optimal an den Klimawandel angepasst. Die Stauden wurden in Kalkschotter gepflanzt, da dieser gemischt mit Kompost eine ideale Bodenstruktur und Nährstoffzusammensetzung für die verschiedenen Arten hat und zudem pflegeleicht ist. Da die Staudenbeete erst vor kurzem angelegt wurden, sind die Pflanzen momentan noch nicht sehr imposant. **Über die nächsten Jahre werden die Stauden sich im Beet ausbreiten und die ganze Saison über ein prachtvolles Farbenbild zeigen, welches nicht nur für die Insekten und Vögel eine Bereicherung darstellt.**

Stauden sind Pflanzen, die im Frühjahr ausschießen und sich bei Frost wieder zurückziehen, sie sind mehrjährig und kommen jedes Jahr wieder. Bei Wildstauden handelt es sich um natürlich vorkommende Arten, die nicht durch die Zucht verändert wurden. Legt man sein Beet hauptsächlich mit Wildstauden an und achtet zusätzlich darauf einheimische Arten mit unterzumischen, dann bietet man Schmetterlingen, Wildbienen und Hummeln einen reichen Mittagstisch.

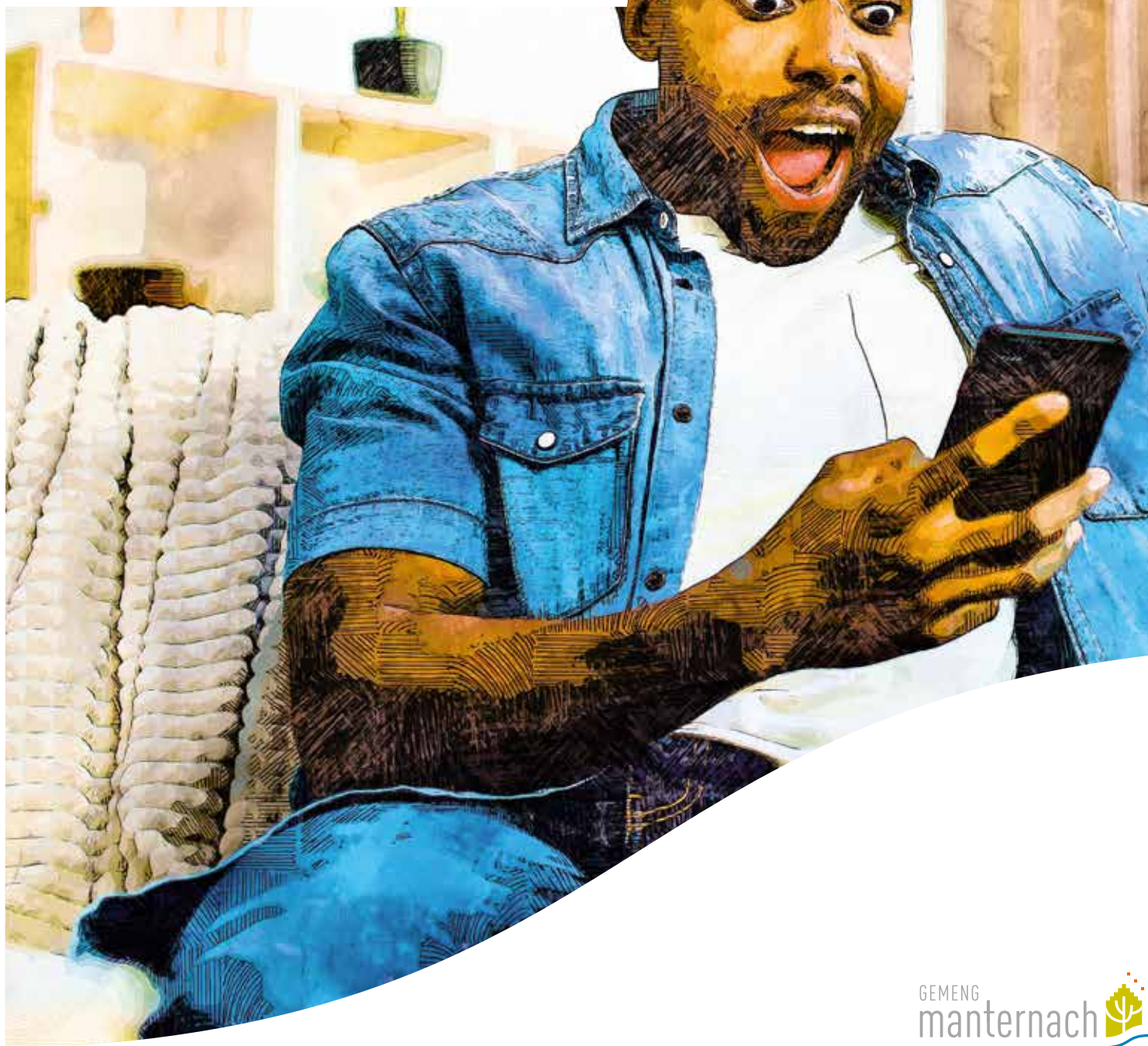
Die Insekten haben sich nämlich über die Jahrzehnte an die heimische Flora angepasst und vor allem seltenere Arten (die oft auf bestimmte Pflanzen spezialisiert sind) sind auf heimische Blumenarten angewiesen. Wenn man die vertrockneten Stauden über den Winter stehen lässt und sie erst im Frühling zurückschneidet, bieten die Stauden außerdem Samen und Früchte für die Gartenvögel, die bei uns überwintern und dienen als natürliche Futterspender.

Die Biologische Station SIAS berät Sie gerne zu Fragen rund um die naturnahe Gestaltung Ihrer Grünflächen!

Viele nützliche Informationen
wenn auch Sie ein Staudenbeet
in Ihrem Garten anlegen wollen
finden sie hier

D'Aktualitéiten

Chantieren

Aktuell Chantieren aus der Gemeng Manternach.

Berliner Kissen

Nodeems an 30er Zonen an der Gemeng d'Vitesse gemooss ginn ass, konnte verschidde Geforepunkten identifizéiert ginn. **Fir d'Gefirer ofzebremsen, sinn an e puer Stroossen «Berliner Kissen» installéiert ginn, déi fir méi Sécherheet op der Strooss suerge sollen.** Ausserdeem si Poteauen installéiert ginn, fir ze verhënneren, dass d'Leit iwwer den Trottoir fueren.

Mir wäerten an Zukunft nach op weidere Platzen d'Vitesse moossen an eventuell Mesuren ergräifen.

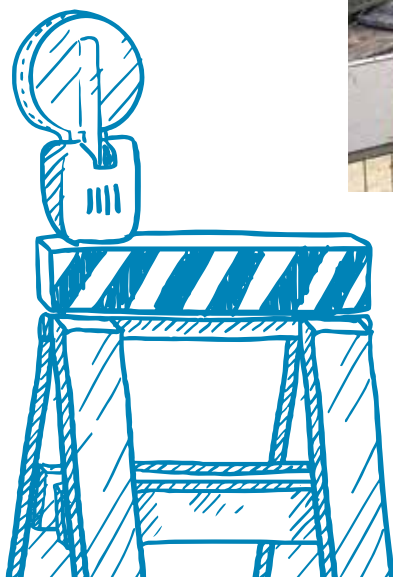

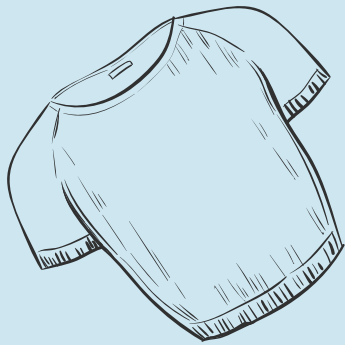
Berbuerg

An der Schoulstrooss zu Berbuerg
ass als Verkéiersberouegung en
Entreesportal amenagéiert ginn.

Mënjecker

Zu Mënjecker am Maacherwee
gëtt seit dem 23.5.2022 um
Kanalnetz geschafft. Die éischt
Phase gëtt nach virun der
Summervakanz ofgeschloss.

Kleederstuff Gréiwemaacher

D'Kleederstuff gëllt fir all déi Leit, déi sech an enger schwieriger Liewenssituatioun befinnen. Hei ka sech d'ganz Famill fir eng kleng Onkäschebedeelegung, vun 1€ bis 5€ gutt a modern akleeden.

Mir sinn eng diskret Ekipp, also fäert net fir laanscht ze kommen. Mir freeën eis op Äre Besuch.

D'Kleederstuff ass benevol, dofir si mir op all Ënnerstëtzung ugewisen. Wann dir gutt erhaale Kleeder, Dicher, Bettwäsch..., spende wëllt, kënn Dir dat gären zu den Öffnungszäiten laanscht bréngen.

All 1. an 3. Mëttwoch am Mount:
vun 09.00h – 11.30h

All 1. an 3. Samsdeg am Mount:
vun 10.00h – 14.00h

Kleederstuff ass
zou op Feierdeeg
a während dem
Mount August

Nei Adress:

11A, rue des Remparts,
L-6777 Gréivemaacher
www.grevenmacher.lu

Fir all Fro kënn Dir eis uruffen:

+352 621 625 855

oder per Mail schreiwen:

kleederstuff.grevenmacher@gmail.com

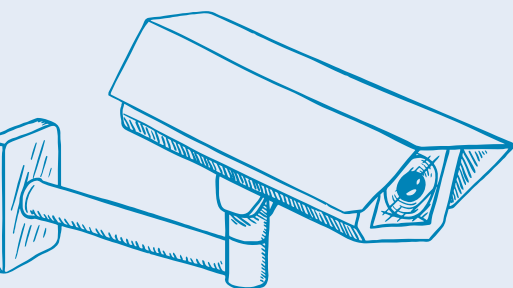
2 Gemengen – 1 Ruffbus

Vum 1. Abrëll u schaffen d'Ruffbus-Servicer aus der Ville de Grevenmacher an der Gemeng Manternach zesummen, dat heescht fir d'Bierger: **De selwechte Comfort a méi Flexibilitéit.**

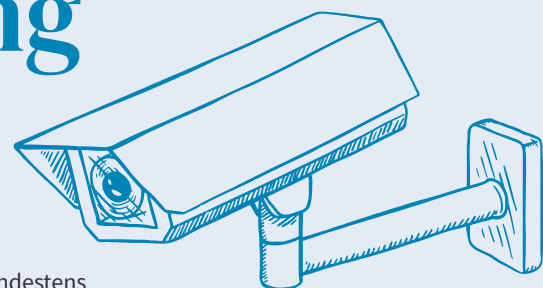
Vu Méindes bis Freides vun 8.30h bis 17.30h kann ee weiderhinn fir nëmmen 1€ fir e Privatbesuch, e Jugendtraining, e Rendez-Vous beim Dokter o.ä. de Ruffbus huelen, an dat och weiderhin innerhalb der Gemeng, fir op Gréiwemaacher, op Mäertert/Waasserbelleg oder op Iechternach.

Fir Kanner ënner 8 Joer, a Begleedung vun engem Erwuessenen ass de Ruffbus vum 1. Abrëll u gratis. **De Ruffbus ass och fir Kannerkutschen a Rollstull adaptéiert.**

Einbruchsvorbeugung

- Der Einbruch dauert in der Regel nicht länger als 5-10 Minuten.
- Der Einbrecher benutzt meistens einen Schraubenzieher um ein Fenster aufzuhebeln.
- Sie können sich gegen den Einbruch schützen.

Die mechanische Absicherung:

Die Türen

Die Polizei rät eine einbruchhemmende Eingangstür nach DIN-Norm EN 1627 der Widerstandsklasse RC2 mindestens zu installieren. Die Verglasung der Tür soll der DIN-Norm EN 356 entsprechen und mit mindestens einer durchwurfhemmenden Verglasung der Widerstandsklasse P4A versehen sein. Die Sicherheit der bestehenden Tür kann durch ein Querriegelschloss oder ein Zusatzschloss erhöht werden.

Passen Sie auf Fahrradfahrer in Ihrem toten Winkel auf. Parken Sie nicht auf Fahrradwegen. Schauen Sie über die Schulter bevor Sie die Tür Ihres Wagens aufmachen.

Die Fenster

Bei Neu- oder Umbauten sollten mindestens einbruchhemmende Fenster der Widerstandsklasse RC2 nach DIN EN 1627 installiert werden. Eine dreifache Verglasung erschwert keinen Einbruch, wenn keine Verbundsicherheitsverglasung der Widerstandsklasse P4A nach DIN EN 356 eingebaut wurde. Bestehende Fenster können mit aufschraubbaren Zusatzsicherungen nachgerüstet werden.

Lichtschächte, Gitter und Rolläden

Kellerfenster (oder Lichtschächte) können durch stabile Stahlblechblenden verstärkt oder durch Gitter gesichert werden. Die Stäbe der Stahlgitter sollten 18 mm dick sein, die Abstände zwischen den Stäben sollten nicht mehr als 12 cm betragen und mindestens 8 cm tief im Mauerwerk verankert sein. Rolläden aus Kunststoff sind meist nur als Licht- und Sichtschutz gedacht. Sie bieten keinen wirkamen Einbruchsschutz. Allerdings erschwert ein stabiles Abschlussprofil ein Ausreißen. Hochschieben kann durch Feststellvorrichtungen, welche im oberen Drittel oder im Rollladenkasten angebracht sind, verhindert werden.

Die Elektrische Absicherung

Vorbeugen durch Licht

Diebe scheuen das Licht. Besonders im Herbst und im Winter, wo die Tage kürzer und die Nächte länger sind, empfiehlt es sich die Innenbeleuchtung Ihrer Wohnung durch elektrische Schaltuhren automatisch zu erhellen.

Die Alarmanlage

Eine Alarmanlage kann leicht nachgerüstet werden indem man von einer fachmännischen Firma eine Alarmanlage installieren lässt. Bei Neubauten kann man ein verkabeltes Alarmsystem vorsehen indes bei bestehenden Immobilien eine Funk-Alarmanlage vorgezogen wird.

Einbrecher meiden Häuser die mit einer Alarmanalge ausgerüstet sind.

Die Alarmanlage ist individuell für jedes Objekt und ihre Bewohner programmierbar und soll aus folgenden Elementen bestehen:

- Alarmzentrale mit Innensirene
- Außen-Sirene an der Fassade (gut sichtbar)
- Alarmübermittlung (GSM-Modul)
- Magnetkontakte an Fenster, Tür, Garagentor
- Bewegungsmelder
- Glasbruchmelder
- Rauchmelder

Die Alarmanlage soll auch bei kurzer Abwesenheit eingeschaltet werden. Außerdem kann das System teilweise eingeschaltet werden sodass Sie sich nachtsüber in der Wohnung frei bewegen können.

Wie sie sich schützen können?

Ratschläge über die mechanische beziehungsweise elektrische Absicherung Ihrer Wohnung können Sie bei der Beratungsstelle der Polizei gratis beziehen.

Ferienzeit ... Aber sicher!

Die Zeit der Ferien naht und viele Leute verbringen Ihren Urlaub im Ausland! Um eine böse Überraschung bei Ihrer Rückkehr zu vermeiden, gibt die Polizei Ihnen einige Tipps:

Das sichere Haus

Überprüfen Sie die Sicherheitsvorkehrungen Ihres Hauses:

- Schließen Sie sämtliche Türen und Fenster.
- Schalten Sie Ihre Alarmanlage ein.
- Stellen Sie sicher, dass Ihr Haus einen bewohnten Eindruck macht.

Die Polizei wacht

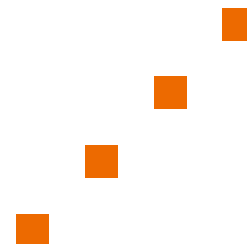
Informieren Sie die Polizei über Ihre verlängerte Abwesenheit und nutzen Sie den gratis Präventionsdienst «Ferienzeit» der Polizei. Die Polizei wird gelegentlich Präventionsstreifen im Rahmen ihrer allgemeinen Überwachung, Tag oder Nacht, bei Ihnen zu Hause durchführen.

Service national de prévention de la criminalité

Cité Policière Grand-Duc Henri
1 A-F, rue de Trèves
L-2632 Luxembourg
www.police.lu

Anmeldung:

Tour du Duerf 2022

Alle aufs Rad! Vom 10. - 30.09.2022

Ab dem 10. September organisieren Klima-Bündnis Lëtzebuerg und das Ministerium für Mobilität und öffentliche Arbeiten wieder die Fahrrad-Kampagne TOUR du DUERF, **und unsere Gemeinde macht wieder mit!**

Ziele der Kampagne sind, alle Einwohner der Gemeinde zur Nutzung des Fahrrads im Alltag zu sensibilisieren sowie das Thema auch verstärkt in den Gemeinderat einzubringen. **Auch kommunale Politiker:innen sollen «erfahren», was es bedeutet, in der eigenen Gemeinde mit dem Rad unterwegs zu sein - und daraufhin natürlich Maßnahmen zur Verbesserung der Situation vor Ort umsetzen.** Die Mitglieder des Gemeinderates radeln in Teams, zusammen mit den anderen Einwohnern der Gemeinde. Innerhalb von 21 Tagen sammeln sie, einzeln oder in der Gruppe, möglichst viele Fahrradkilometer für ihr Team.

Schulklassen, Vereine, Unternehmen usw. sind herzlich eingeladen eigene Teams zu bilden.

Jeder Teilnehmer trägt die klimafreundlich zurückgelegten Kilometer im Online-Radelkalender auf www.tourduduerf.lu ein. Vor Ort werden die besten Teams durch unsere Gemeinde prämiert. Das Ministerium für Mobilität und das Klima-Bündnis Lëtzebuerg zeichnen die bestplatzierten Gemeinden aus.

Wer kann teilnehmen?

- Alle Mitglieder des Gemeinderates und der beratenden Kommissionen;
- Alle Einwohner;
- Alle Personen, die in der Gemeinde arbeiten, dort einem Verein angehören oder eine Schule besuchen.

Wie kann ich mitmachen?

Auf www.tourduduerf.lu kann man sich einschreiben, sich einem bestehenden Team anschließen oder aber ein neues (Unter-)Team gründen. Danach ab dem 10. September einfach losradeln und die Fahrradkilometer online eintragen. Einfacher geht es noch mit der TOUR du DUERF / STADTRADELN App (für Android & iOS). Teilnehmer ohne Internetzugang melden die gefahrenen Kilometer ihrem Teamcaptain, der sie stellvertretend für sie eingibt. Dabei wird auf die Ehrlichkeit der Teilnehmer vertraut!

Interessiert?
Mehr Infos und
Einschreibung
findest du **hier**

Essen auf Rädern

Ihre Vorteile

Sie wollen abwechslungsreich, frisch und ausgewogen essen, ohne selbst kochen zu müssen. Entdecken Sie die große Auswahl der Menüs auf servior.lu.

Produktion und Transport

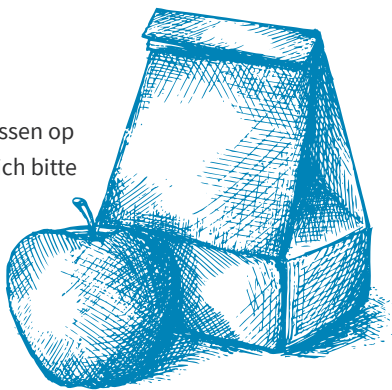
Ihr Menü liefern wir Ihnen jeweils von montags bis samstags in einer praktischen Box. Für Sonn- und Feiertage wird am Vortag mitgeliefert.

Unser Liefergebiet

Aktuell arbeiten wir bereits mit 39 Gemeinden zusammen. Wir zählen über 1000 Kunden und liefern jährlich rund 209.000 Gerichte.

So werden Sie Kunde

Falls Sie Interesse am Menübringdienst «lessen op Rieder» von SERVIOR haben, wenden Sie sich bitte an Ihre Gemeinde.

Mehr Informationen

SERVIOR - Essen auf Rädern Süden

10, Op der Léier | L-4240 Esch-Sur-Alzette

**COMMENT S'AMUSE
VOTRE ENFANT QUAND
IL EST TOUT SEUL ?**

Parlez-en avec lui
pour garder un œil
sur ce qu'il regarde.

Découvrez notre guide
pour parents sur **bee-secure.lu**

einfach | digital
Zukunftsbewusstsein
für starkes Leben

LE GOUVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère de l'Éducation nationale,
de l'Enfance et de la Jeunesse

Energie spueren duerch Richtig Hëtzen

D'Temperatur doheem
ëm 1 Grad erfrosetzen.
Dat spuert bis zu 7% vun
den Heizkäschten!

Den Heizkörper net
zoustellen oder verdecken.
Soss kann deen Aarmen
net richtig schaffen.

Owes d'Rollueden erfro an
d'Rideauen zou maachen.
Iwwert d'Fënstere geet dei
méescht Hëtzt verluer.

Den Heizkörper vun
Zäit zu Zäit entlüften.
D'Loft muss eraus, nimmde sou
kann d'Hëtzt gutt zirkuléieren.

D'Heizungsreier
am Keller dämmen.
Fir keng Wärmt do ze verléieren,
wou een se jo net brauch.

Dieren zu méi kale
Raim zoumaachen.
Pass gutt op, looss
d'Hëtzt net fortfairen!

D'Heizung owes a beim Verloosse
vum Raum op 16°C erfrodréien.
Net ganz ausmaachen, soss kilt
de Raum eventuell zevill of.

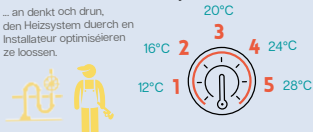

D'Fenster net kippen, mee
kuerz grouss opmaachen.
Am Summer kann een 30 min
lüften, am Winter 5 min duer.

D'Hänn an d'Zänn mat
kalem Waasser waschen.
D'Temperatur vum Waasser
spilt keng Roll fir de Knascht.

Stellt den Thermostattrich eg an ...

Money, money, money:

Heizenergie - 60-90%
vum gesamten Energieverbrauch
vun enger Wunneng

D'Energierechnung variéiert vill, ofhängeg
vun den Energiequellen dei benotzt ginn
(Elektréisch, Aerdgas, Brennstoff).

Energie spueren duerch Richtig Hëtzen

Wosst du dat?

Mat 1 Grad manner
am Haus kann ee
bis zu 7% vun den
Heizkäschte spueren.

Den Undeel vun der Heizenergie
am gesamten Energieverbrauch
vun enger Wunneng ass
zwösche 60 an 90%.

En Haushalt zu
Lëtzebuerg investéiert
1/4 vu sengen Ausgaben
a "Wunneng, Waasser,
Stroom, Gas an aner
Brennstoffen".

Känschtecht Hëtzen
beaflosst eis Toleranz
géint kal Temperaturen.

Wann ee gewinnt
ass vill ze hëtzen,
da kann e kalen
Dag sech méi kal
uffille wéi et
wirklech ass.

Maacht d'Fenster grouss op fir ze lüften.
D'Fenster op d'Kipp ze setze mécht de
Raum méi kal, mee et ass guer net
effizient fir d'Loft ze erneieren.

De Klimawandel zu Lëtzebuerg

DUERCHSCHNITTLECH
LOFTTEMPERATUR:
Eng kloer Housse!

MÉI ENG ZUKÜNFTEG HAUSS?

Zwischen +1.1°C an +3.7°C
bis Enn vum 21. Joerhonnert.
Klimaprojektion vum MeteoLux (2021)

Stark Housse vun...
... den Hëtздеeg (≥ 30°C)
... den extremen Hëtздеeg (≥ 35°C)

NIDDERSCHLAG

Joresduerschnitt = konstant, mee:
• eng méi grouss Variabilitéit
• méi Staarkreen-Evénementen

BUEDEM BEDECKT MAT SCHNÉI:

1961 - 1990 : 41 Deeg
1991 - 2020 : 25 Deeg
(Moyenne - MeteoLux)

- 16 DEEG

AN D'HAUSSE VUM MIERESSPIGEL?

Keng direkt Bedrohung
fir Lëtzebuerg...
Mee indirekt:
Klimabedéngt Völkervandierungen?

MÉI DRÖCHEPERIODEN

- Wasserdbedarf an der Landwirtschaft
- Gefährdung vu flichte Liewensraim
- Energieverbrauch fir d'Ofkilling

MÉI EXTREM WIEDERVENEMENTEN

- Erhöchten Hëtzwassers-Risiko
- Materialschued

**VERSCHÜBUNG VUN DER
MUESSTUMPERIOD
BEI PLANZEN**

- Perurbation vun Interaktion
zwischen Dieren- a Planzenarten
- Verändert
Artenverteilung
- Invasiv Arten

**VERÄNDERUNG VUN
BIODIVERSITÄT
BEI DIEREN**

- Optriede vun neier Krankheitsweiser

ÖKOLOGISCH PERTURBATIONEN

- Temperatur vu Gewässer
Gefährdung vun der Wasserqualität
- Fruchtbarkeit a Stabilitéit vun de Biedem

Méi zum Thema!

SHD.LU

Accessible, clair et dynamique,
vous y trouverez tout pour
bien vivre chez vous.

**Stiftung
HÄLFE
DARFEM**

24.09. | 15.10. | 12.11 | 26.11

Green Events

Kein Wochenende im Großherzogtum Luxemburg vergeht, ohne dass Dorffeste, Festivals, Sport- oder Kulturveranstaltungen stattfinden. Diese Dynamik verdanken wir vielen Vereinen, die den Besuchern ermöglichen zu speisen, sich zu erholen und Zeit mit der Familie zu verbringen. Jedoch erhöht sich dadurch auch die Abfall-Produktion und der Verbrauch von Energie, die zum Heizen, Kochen, Beleuchten und zur Fortbewegung benötigt wird. Kurzum: diese Ereignisse wirken sich auf die Umwelt, das Klima und die örtliche Gemeinschaft aus.

Was ist ein Green Event?

Ein Green Event ist somit eine Veranstaltung, die versucht, ihre negativen Auswirkungen auf Umwelt, Anwohner und Klima zu reduzieren.

Warum wurde das Green Events-Projekt ins Leben gerufen?

«Green Events» wurde entwickelt um den ökologischen Fußabdruck der in Luxemburg organisierten Veranstaltungen zu reduzieren und somit umweltverträgliche Veranstaltungen zu fördern, indem wir die Organisatoren, die ihre Events umweltbewusster angehen möchten, informieren, sensibilisieren und begleiten.

Das Projekt ist auf Initiative des Ministeriums für Umwelt, Klima und nachhaltige Entwicklung entstanden. Das Oekozenster Pafendall ASBL und die SDK zeichnen sich verantwortlich für die Koordination des Projekts und die Beratung der Veranstalter.

Welche Hilfestellungen werden angeboten?

- Individuelle Beratung
- Interaktive Infokonferenzen
- Logos als Anerkennung

Mehr Informationen

**AKTIOUN
GIELT BAND**

**HEI DIERFT
DIR PLÉCKEN!**

D'«Gielt Band» ass eng Aktioun vum Ministère fir Landwirtschaft, Wäibau a ländlech Entwécklung an dem Syvicol. **Ass een Uebstbam mat engem giele Band markéiert, dann ass d'Plécke fir den eegene Bedarf erlaabt, jo esouguer erwënscht.** An dat gratis. Zil ass et vun deene villen ongenotzten Uebstbeem ze profitéieren an sech ze zerwëieren.

Mir sinn Antigaspi an Dir?
Zesumme géint d'Liewensmëttelverschwendung!

Zerwëiert Iech!

antigaspi.lu

SYVICOL
Syndicat des Villes et
Communes Luxembourgeoises

LE GOUVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture
et du Développement rural

MIR SINN ANTIGASPI,

AN DIR?

**DE FRIGO
RICHTEG ARAUMEN**

#antigaspi

**FÄERDEG PLATEN,
KUCH**

4 - 7 °C

KÉIS

4 - 7 °C

**JUGURT,
RAM, MËLLECH**

0 - 4 °C

**FLEESCH, FËSCH,
WURSCHT**

0 - 4 °C

UEBST, GEMÉIS

8 - 10 °C

**EEËR, BOTTER,
GEBEESS**

10 - 12 °C

ZOOSSEN

10 - 12 °C

GEDRÉNKS

10 - 12 °C

LE GOUVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture
et du Développement rural

antigaspi.lu

BEE SECURE

SUPERUSER

WËI CONNECTED BASS DU?

HOW CONNECTED ARE YOU?

**MAACH DEN TEST:
TAKE THE QUIZ:**

superuser.lu

Le Grand-Duché de Luxembourg
Ministère de l'Éducation, de la Culture et du Sport
Service National de la Promotion

Cofinancé par le mécanisme pour l'interconnexion
en Europe de l'Union européenne

En partenariat avec: KJT
& Anonym Glücksspieler a.s.b.l.

ECHTERNACH

Ecole Régionale de Musique

Tu veux apprendre à jouer un instrument l'année prochaine,
mais tu hésites encore sur le choix de l'instrument?

Alors inscris-toi pour un **Cours d'Essai!**

E-Mail: marc.demuth@em-echternach.com
Numéro de téléphone : 72 82 54
www.emechternach.com

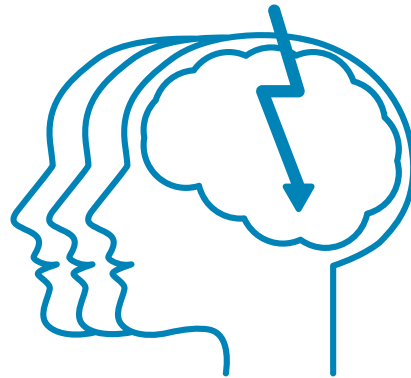
SCHLAGANFALL

Wie hoch ist Ihr Risiko?

Dieser Test soll dabei helfen, das Risiko, einen (erneuten) Schlaganfall zu erleiden, einzuschätzen.

Ja Nein

- ☐ ☐ Haben Sie bereits einen Schlaganfall oder eine transitorische ischämische Attacke, kurz TIA, erlitten?
- ☐ ☐ Haben Ihre nahen Verwandten (Mutter, Vater) einen Schlaganfall erlitten?
- ☐ ☐ Sind Sie wegen Herzrhythmusstörungen oder Vorhofflimmern in Behandlung?
- ☐ ☐ Wurde bei Ihnen eine Verengung der Halsschlagader (Karotis-Arterie) festgestellt?
- ☐ ☐ Liegt Ihr Blutdruck bei 140/90 mmHg oder höher?
- ☐ ☐ Sind Sie Diabetiker?
- ☐ ☐ Rauchen Sie?
- ☐ ☐ Liegt Ihr Cholesterin bei 240 mg/dl oder höher?
- ☐ ☐ Leiden Sie unter Migräne mit Aura?
- ☐ ☐ Trinken Sie regelmäßig Alkohol?
- ☐ ☐ Sind Sie weniger als drei Tage pro Woche körperlich aktiv?

Werden mehr als fünf der folgenden Fragen mit «Ja» beantwortet, ist es ratsam, einen Arzt aufzusuchen.

Sante.lu

SOCIÉTÉ
LUXEMBOURGEOISE
DE CARDIOLOGIE

LUXEMBOURG
RESUSCITATION
COUNCIL

GOVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère de la Santé
Direction de la santé

De Réckbléck

Veräiner

Fanfare vu Lelleg a Berbuerg

Fanfare de Lellig

Um Fändel, deen 1948 ageweit ginn ass, kann een den Ursprung op d'Joer 1905 zeréckféieren. Gegrënnt ginn ass d'Musek genau esou wéi de Gesank vum «Steemes Jängel». **De President Lehnertz Nicolas huet 1906 Subsidien ugefrot, fir d'Instrumenter ze finanzéieren an dobäi 19 aktiv Memberen ugin, déi dräi mol an der Woch geprouft hunn.**

Si hate wéi déi Berbuenger Musek och finanziell Enkpäss. D'Musek konnt de Sall vum Lokalveräin ënnert der Konditioun notzen, datt si fir d'Beliichtung an d'Beheizung vum Holz-Kuelenuewen selwer suerge géifen. **Déi éischte bekannte Foto vun der Fanfare de Lellig ass 1930 a Steemes gemaach ginn. Um Fändel stoung nach net Fanfare de Lellig mee «Musik Gesellschaft»**

No dem zweete Weltkrich schéngt et, wéi wann nei Blut an de Veräin gefloss war, a kee méi sech mat ale Streidereie téschent den zwou Gaasse, woumat d'Leit aus der Haaptstrooss an déi vun der Hiel bis de Burwee gemengt sinn, ploeg wollt.

1948 ass feierlech en neie Fändel ageweit ginn an ee Joer duerno eng flott Gruppefoto entstan, wou sécherlech nach deen een oder anere sech erëmfanne kann.

Am Juli 1939 koum et zu Meenungsverschiddenheeten no dem Begrieffnis vum Matthias Hellers, wouduerch sech de Veräin an zwou Gruppe gespléckt hat. Et schéngt, wéi wann d'Memberen aus der «viischer Gaass» mat deenen aus der «hënneschter» net méi mateneen eentz gi sinn. **Op der Foto erkennt ee bal nëmme Persounen aus der «viischer Gaass».**

Métt 1970 huet d'Musek wéinst Personalmangel lues a lues missen opginn. Eng flott lescht Foto bezeit, datt déi Lelliger den Hämmelsmarsch extra originell duerch d'Duerf spille gaange sinn.

Amplaz mat den Hämmel haut nach duerch eis Gemeng ze spadséieren, deelt dëse jonke Borscht lech esou munch Flyeren an dëse Buet an den Haiser aus.

Fanfare de Berbuerg

Am Hierscht 1887 hu sech zwee Gräpp voll Leit am Haus «Georgen» getraff fir e Museksveräin ze grënnen. Vu Musek hu si deemools zwar net vill verstane, mee vill Wëllenskraaft a Loscht konnte viles bewierken. D'Haus Georgen huet dem Johann Metzдорff gehéiert an als Veräinslokal gouf him säin Haus, wat ongeféier do stoung wou haut d'Duerfplatz ass, ausgewielt. Et brauch een dann och net z'ernimmen, datt de Johann Metzдорff dunn och den éischte President ginn ass.

Eng Delegatioun vun dräi Memberen ass doropshin an d'Staat geschéckt gi, fir Instrumenter ze kafen. Si haten och viles erëm mat heem bruecht; Occasioune genausou wéi neier. Natierlech haten déi Uschafungen déck an d'Geld geschloen a vill finanziell Suerge bruecht. De President huet et an der Broschür 1962 folgendermoosse beschriwwen: «Die ersten Rekruten hatten zwar Mut, viel Mut, doch wenig Geld; sie waren eben keine Millionäre. Das Kaufgeschäft wurde nur ermöglicht durch eine Gönnergeste meines Vaters, der denn auch in Wirklichkeit der geistige Urheber des Vereins war.»

Bis d'Téin richtig souzen, huet awer vun 1887 un nach vill misste geprouft ginn. Uganks 1893 war et dunn awer esouwäit an d'Fanfare de Berbourg oder zu där Zäit nach «Société de musique Berbourg» genannt, huet den éischte Concours zu lechternach gemeeschtert. Op dësem Gruppelbild gesäit een och en éischte Fändel; éier en Noutfändel, deen eng Berbuurger Joffer selwer konzipiéiert hat.

Et war och héich Zäit ginn, datt ee weider komm ass, well laut de Bicher waren um Enn vum Joer 1894 nach 6,14 Frang an der Keess. **Dat war awer anscheinend kee Grond fir net nach e «Prosit Neujahr» ze wënschen. Et huet een d'Saach also optimistesesch gesinn.**

Kuerz drop hu si zu Gréiwemaacher esouguer déi drëtt Platz gemaach, fir déi si en décke Respekt kritt hunn. Den Diplom ass leider am Krich verluer gaangen. E grouse Problem huet fir déi Berbuurger Musekanten e «Léiermeeschter» oder besser Dirigent duergestallt.

E weideren Zitat vum Johann Metzдорff sengen Erzielungen:

«Und dann gebrach es anfangs an einem Lehrmeister. Es stellte sich in dieser Hinsicht ein schier unlösbares Problem. Opernleiter hatten Gegend und Umgegend keine; vielleicht einige Wenige, die mühselig grade die Tonleiter inne hatten und dazu – es mag sein – noch sehr spärliche Brocken elementarster Tonkunst besaßen. – Nur eine seltene Zugverbindung im fünf Kilometer entfernten Wecker – über die Haltestelle Manternach brachte Zufallsfremde ins Land. Dabei fanden die Proben meistens im Herbst und Winter statt und nur abends. Regen-, Frost- und Schneeabende waren nicht besonders anheimelnd, um einen Auswärtigen für kargen Lohn in unser entlegenes Dorf zu locken.»

No laangem siche konnt awer dunn zu Hierber de Mathias Baden als Dirigent fir d'Berbuerger Musek begeeschtert ginn an déi Berbuerger hunn haut nach ëmmer zesumme mat hire Becher Kolleege vill Freed a Spaass un der Musek!

Am Joer 1922 ass dunn deen éischte richtege Fändel mam Motto «Liebe zur Musik, Vereinstreue, Arbeitseifer und Zukunftsglaube» ugeschafft ginn

D'Fuesent ass zu Berbuerg ëmmer gäre gefeiert ginn; ob auswäerts oder doheim am Duerf, d'Musek huert ëmmer mat vill Freed matgemaach wéi een hei op de Fotoen aus de 40er Joere gesäit.

Als Ofschloss eng flott Foto mam ale Fändel, déi vu virun 1962 wou den nächsten neie Fändel un der Rei war mat iwwer 30 Musekante geschoss ginn ass. Deen een oder anere Berbuerger erkennt sech oder seng Virfahre bestëmmt nach erëm.

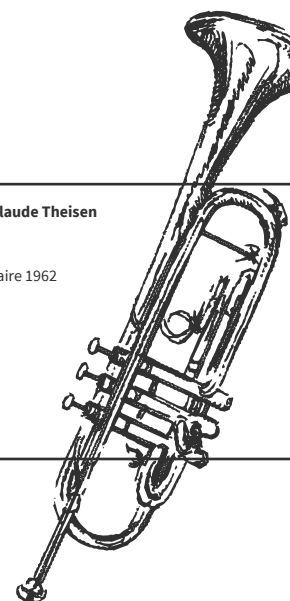
Recherchéiert an zesummegeallt vum Claude Theisen

Quellen:

Broschür Fanfare de Berbourg 75e Anniversaire 1962
Broschür Lelliger Pompjeeën 1906-2006

Fotoen:

Gemengenarchiv
Famill Hoffeld-Rischette, Berbourg
Famill Klein-Seil, Berbourg
Famill Clemens-Krippes, Lellig

De Klaatsch & Traatsch

Naturaktivitéiten an eiser Region

- 02.07. **Natur pur am Ohner Pëllemberg mit
Gebärdensprachdolmetscher**
Kulturzentrum, Ahn | 14.00h – 18.00h
- 02.07. **Wildniserlebnis für Familien**
A Wiewesch – Kessel | 10.00h – 15.00h
- 07.07. **Naturwanderung mit Esel**
A Wiewesch | 14.00h – 17.00h
- 08.07. **Reservieren grillen Marie-Paul (Nachbarin)**
A Wiewesch
- 11.07. **Vom Schof zur Woll**
A Wiewesch | 10.00h – 14.00h
- 13.07. **Vollmondwanderung (LU/ DE)**
A Wiewesch – Kessel | 20.00h – 23.00h
- 21.07. **Yoga in der Natur**
A Wiewesch | 18.30h – 20.00h
- 23.07. **La plus grande forêt de ravin au Grand-
Duché (FR)**
A Wiewesch | 14.00h – 18.00h
- 24.07. **Autofreier Sonntag Eselwanderungen kurz
(durchgehend ohne Anmeldung)**
A Wiewesch | 14.00h – 17.00h

- 27.07. **Leben im Weinberg & Trockenmauer**
A Wiewesch | 10.00h – 12.00h
- 31.07. **Erzählspaziergang**
Kessel | 14.00h – 17.00h
- 06.08. **Schluchtwald im Natura 2000-Gebiet mit
Gebärdensprachdolmetscher**
A Wiewesch | 14.00h – 18.00h

- 07.08. **Schluchtwald an der Syre**
A Wiewesch | 14.00h – 18.00h

- 11.08. **Yoga in der Natur**
A Wiewesch | 18.30h – 20.00h

- 03.09. **Pabeier – Harespel**
A Wiewesch | 14.00h – 17.00h

- 03.09. **Forest bathing (EN)**
A Wiewesch | 14.00h – 16.30h

- 10.09. **Wasser, Sonne und Felsen**
Kulturzentrum Ahn | 14.00h – 18.00h

- 17.09. **Pilzwanderung**
A Wiewesch | 14.00h – 17.00h

- 21.09. **Club Senior Eist Hemm Berchem**
A Wiewesch / Berbourg | 14.00h – 17.00h

- 23.09. **After work Weintour: Artenvielfalt & Weingenuss
am Palmberg**
Kulturzentrum Ahn | 17.30h – 20.30h

- 24.09. **Naturwanderung mit den Eseln**
A Wiewesch | 14.00h – 17.00h

Wëllt dir un enger
Aktivitéit deelhuelen ?
**Dann scann dëse QR Code
fir méi Informatiounen**

Agenda*

Juli – Dezember 2022

Save the
dates

07

Juli

- 17 **Ofschlossconcert vun der Bech-Berbuerger Musek**
Centre Beaurepaire
Org.: Bech-Berbuerger Musek
- 18 **Grillfest**
Centre Beaurepaire Berbuerg
Org.: Dëschtennis Berbuerg
- 24 **Autofräien Erlefnisdag tëscht Manternach a Mäertert**
Tëscht Manternach a Mäertert
Org.: Klimateam Mäertert & Manternach
- 31 **Kuebefest a Kiermes**
Centre Kueb Mënjecker
Org.: Mënjecker Kueben

08

August

- 11, 12 + 14 **Summercoupe**
Stade Rénert Berbuerg
Org.: F.C. Berdenia Berbuerg

09

September

- 10 **Dëschtennis Tournoi**
Centre Rénert Berbuerg
Org.: Dëschtennis Berbuerg
- 25 **Spaghettisfest**
Centre Beaurepaire Berbuerg
Org.: BBC East Side Pirates Berbuerg/Waasserbëlleg

10

Oktober

- 09 **Commemoratiouns Dag zu Lelleg**
Org.: Bech-Berbuenger Musek
- 09 **Vizfest zu Berbuerg**
Centre Beaurepaire Berbuerg
Org.: Amicale «Rudden Hunn» Berbuerg
- 22 **Kniddelowend**
Centre Kräizstrooss Lellig
Org.: Fraen a Mamme Lellig
- 29 **Mullenowend**
Centre Beaurepaire Berbuerg
Org.: F.C. Berdenia Berbuerg
- 31 **Hierschtmaart zu Berbuerg**
Schoulstrooss Berbuerg

All éische Freideg am Mount

Gemittlechen Owend
zu Mënjecker am Kueb
Org.: Mënjecker Kueben

11

November

- 25 **Chrëschtfeier**
Maison Relais Rénert (vu 17 Auer un)
Org.: Maison Relais Rénert

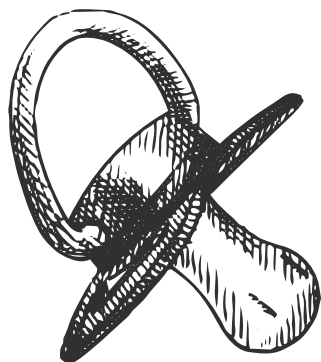
12

Dezember

- 02 **Wantermaart zu Manternach**
«A Wiewesch»
- 17 **Wanterconcert**
Kierch Bech
Org.: Bech-Berbuenger Musek

*Manifestatiounskalenner ënner Virbehalt – D'Entwécklungen vun der Covid-Pandemie si leider net virauszegesinn. Et ass méiglech dass verschidden Evenementer mussen ofgesot oder verluecht ginn. Fir aktuell Informatiounen consultéiert eisen Internetsite www.manternach.lu. All Manifestatiounen ginn am Respekt vun den zur Zäit gültigen sanitäre Regelen organiséiert.

État civil

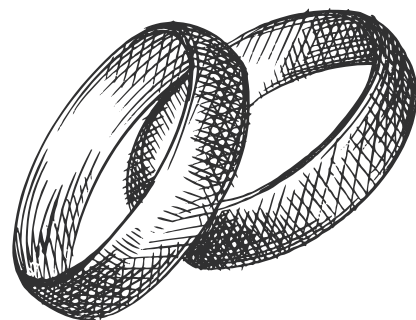
Gebuerten

- BIWER Robyn
23.02.2022
- KUBICA Melvin
27.02.2022
- STEINMETZ KERSCHEN Antoine
27.02.2022
- SCHOLTES Sofia
11.03.2022
- PETRY STEINMETZ Philip
09.06.2022

Stierffäll

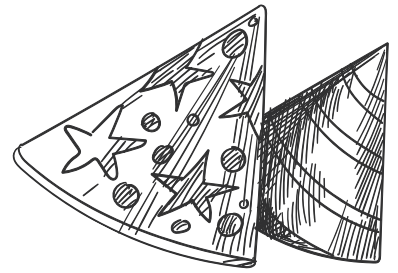
- FISCHBACH Romain
09.02.2022
- ALESSANDRI Georgette
23.02.2022
- RIES JEAN Nicolas
10.03.2022
- DOURDIL-DINIZ Alison
22.03.2022
- D'ORAZIO VINCENZINA Ersilia
23.03.2022
- CLEES JOSEPH EUGÈNE Philippe
25.03.2022
- STREFF Denise
30.04.2022
- SCHRAM MARIA Katharina
11.05.2022
- HUBERTY Gaston
15.05.2022
- SCHMIT Martha Suzanna
27.05.2022
- COMPAGNIN Severino
31.05.2022

Bestietnesser

- GASPERI Alexandra &
KÖHLER ALAN Hermann
22.04.2022
- MANGEN Michèle &
THIEL Marc
22.04.2022
- GAWLINA Sonja &
DAHM YVES Grégoire
27.05.2022
- PETERS Enya &
LAMESCH Eric
11.06.2022

Happy Birthday

Gebuertsdag Mme. Hoffeld-Rischette

De 7. Mäerz 2022 huet de Schäfferot vun der Gemeng Manternach der Madame Andrée Hoffeld-Rischette vu Berbuerg fir de 85. Gebuertsdag gratuléiert.

Gebuertsdag M. Turpel

De 26.04.2022 huet de Schäfferot vun der Gemeng Manternach dem Här Joseph Turpel vu Lelleg fir den 90. Gebuertsdag gratuléiert.

Gebuertsdag M. Lies

Den 20.4.2022 huet de Schäfferot vun der Gemeng Manternach dem Här Emile Lies vu Lelleg fir den 90. Gebuertsdag gratuléiert.

100-jährege Gebuertsdag

Den 9.6.2022 war d'Madamm Ministesch Corinne Cahen op Besuch am Hauptmann's Schloss fir en 100-jährege Gebuertsdag vun enger Bewunnerin. D'Madamm wollt selwer net photographéiert ginn, huet sech awer iwwer de Besuch vun der Madame Cahen an dem Schäfferot gefreut.

Pensiounsfeier Pol Paulus

Den 3.6.2022 war dem Pol Paulus seng Pensiounsfeier.

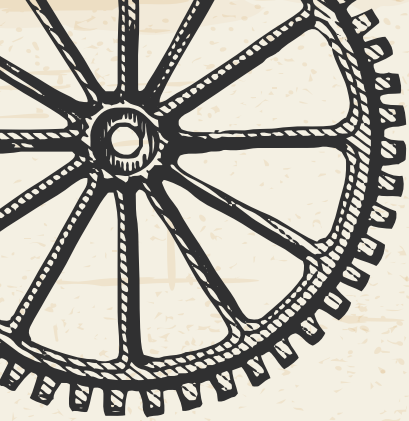
Hie war iwwer 28 Joer am Déngscht vun der Gemeng Manternach – dorënner vill Joren als Chef d'Equipe a Responsabele vum Waasserservice.

An senger Ried huet de Buergermeeschter de Pol fir seng jorelaang kompetent a gutt Aarbecht gelueft. De Pol war ëmmer disponibel a jovial.

De Schäffen- a Gemengerot wënscht dem Pol eng schéin a laang Pensioun.

Verstoppte Plaz

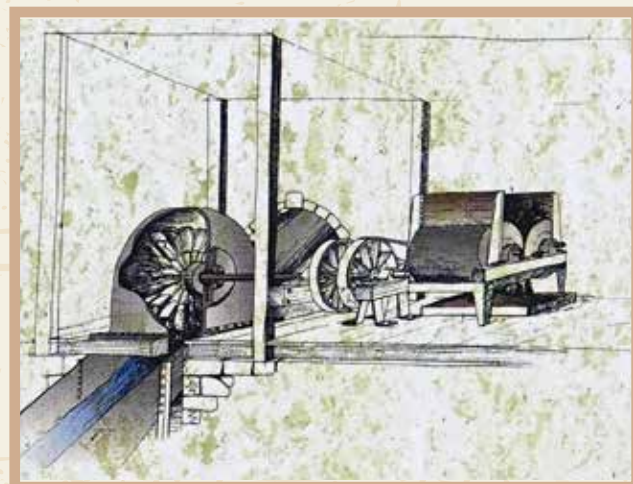
En historiesche Site an der Manternacher Fiels

Am Joer 1859

ass tëschent Manternach a Mäertert an der Fiels e komplexe Kanalsystem entstanen, fir Waasser bis bei déi al Eisebunnsbréck; am Volleksmond «Spigelsbréck» ëmzeleeden. Wéi een sech denke kann, muss e groussen Industriellen mat enger neier Iddi um Wierk gewiescht sinn. Et war keen anere, wéi een Nofollger vum bekannte Jacques Lamort, deen zu Manternach zanter 1837 eng grouss Pabeierfabréck bedriwwen hunn.

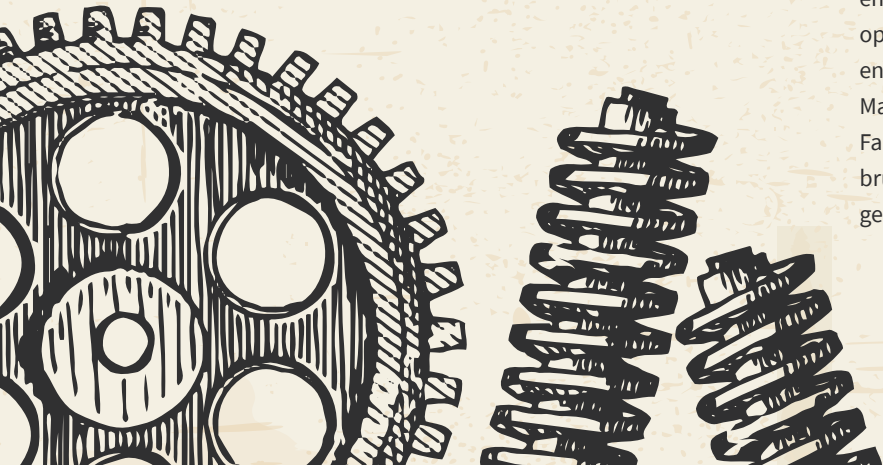

Säi Jong, de Jules Lamort, hat d'Geschäft mat der Pabeierfabréck ëm 1855 iwwerholl a konnt esouguer 1885 op der Weltausstellung zu Antwerpen **duerch hier héich Pabeierqualitéit mat enger Goldmedaille ausgezechent** ginn.

Pabeierhierstellung

Fir d'Pabeierhierstellung huet d'Famill Lamort am Joer 1859 eng Holzschlëifmillen oder och Holzmille bei der Spigelsbréck opgeriicht. Sënn an Zweck vun der neier Mille war et fir no enger neier Method Holz fir d'Pabeierhierstellung ze schlëifen. Mat Päerd sinn d'Holzstécker aus der Kuelescheier bei der Fabesch Bréck no bei dem Syrdallschlass bei d'Holzmille bruecht ginn. Do sinn d'Stécker tëschent rotéierend Millesteng gepresst a geschlaff ginn.

Dësen Holzschlaff ass dunn erëm a Säck zeréck an d'Fabrëck « Les Rochers » transportéiert ginn, wou en do zu Pabeier weider verschafft ginn ass. Fir déi Millesteng a Beweegung gesat ze kréien, huet et eng gewëssen Héichtendifferenz gebraucht, fir genuch Waasserkraaft ze erreechen, soudatt eng Turbin gespeist konnt ginn, déi d'Millen ugedriwwen huet.

Aus dësem Grond ass e Wier gebaut gi fir d'Waasser an der Syr ze stauen an et iwwer en 800 Meter laange Kanalsystem mat enger Héichtendifferenz vu 27 Meter bis bei d'Holzmillen ze leeden.

Vue datt de Kanal awer op der anerer Säit vun der Syr gelaf ass, ass d'Waasser mat Hëllef vun engem a Lëtzebuerg eemolegen Aquädukt iwwer d'Syr op déi aner Säit geleet ginn. **(Beim Héichwaasser 2003 konnt een de Fonctionnement vum Aquädukt erliewen)**

Ënnergang vun der Pabeierfabréck

Beim Duebelgleisegen Ausbau von der Eisebunn koum et zu Hangrutschungen déi d'Holzmillen staark beschiedegt hate wouduerch de Betrib 1906 agestallt ginn ass. Dësst huet sécherlech och mat dem Ënnergang vun der Pabeierfabréck ze di gehat. Haut gesäit een nach d'Iwwerreschter vun der Holzmillen mam Waasserhaus bei der Spigelsbréck.

Recherchéiert an zesummegeallt vum Claude Theisen

Quellen:

Broschür 100 Joer Pompejescorps Manternach-Ménjecker
Broschür Chorale Ste Cécile Manternach 1893-1993

Fotoen:

Gemengenarchiv
Claude Theisen, Manternach

Berbuerger Maart
©Foto vum Alex Haag

Schéckt är Foto op
secretariat@manternach.lu
fir déi nächst Editioun vum Buet

Den Zäit- verdreif

Fleeschrull

Mmmmmm! Lecker

01 Dir brot Gehacktes mat 1 Zwiwwel, 1 Zéif Knuewelek a bëssi Tomatepüree un.

02 Loosst dat Ganzt ofkillen.

03 Mëscht 100-250gr wäisse Kéis, Péiterséileg, Salz, Pfeffer, Aromat a Muskot ënner d'Fleesch.

04 Den Deeg ausrullen, op de Bakblech leeën an d'Fleesch-Mass drop verdeelen.

05 Dann eng Rull formen a mat Eegiel bepinselen.

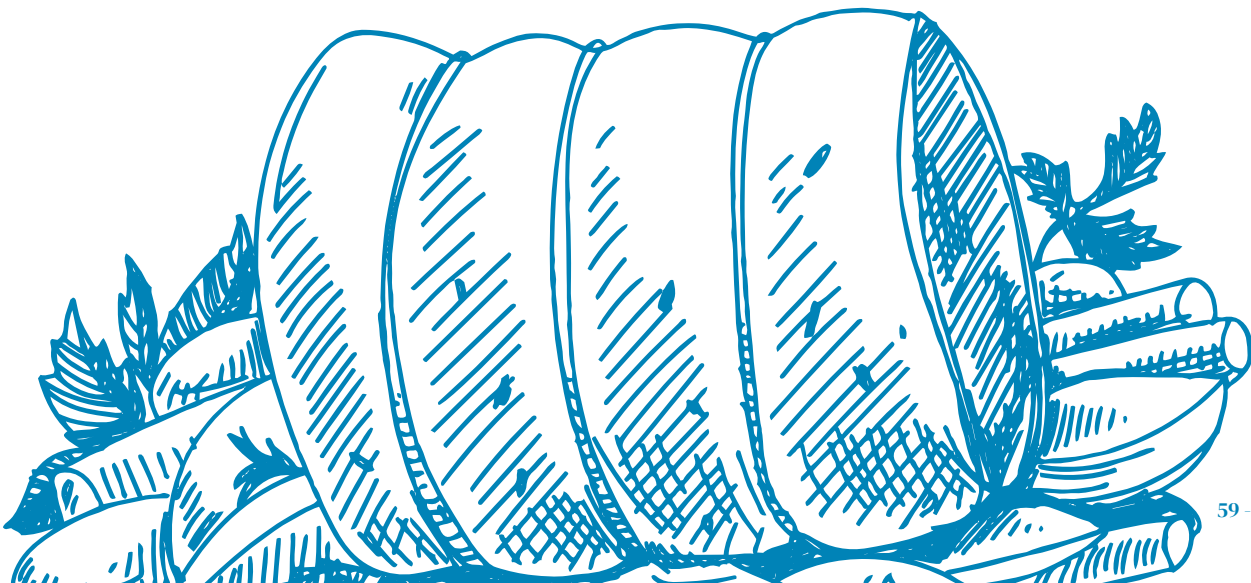
06 Am Schäffchen bei 225 Grad 40-50 Minutten baken.

07 Zervéieren mat enger frëscher grénger Zalot

Zutaten fir den Deeg:

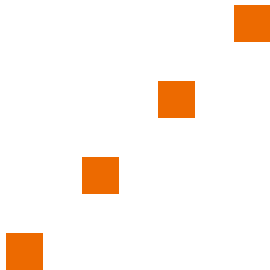
100gr Botter
100gr Miel
100gr wäisse Kéis
an e bëssi Salz
Dir kënnt awer och fäerdeg
Bliederdeeg huelen.
Den Deeg geet duer fir 1 Kilo
Gehacktes

**Gudden
Appetit!**

De Raider

Uwiesend / Présents:

HOFFMANN Jean-Pierre, Buergermeeschter / *Bourgmestre*
KLEIN-UNGEHEUER Alix, Schäffin / *Échevine*
THEISEN Claude, Schäffen / *Échevin*
KLEIN-SEIL Henriette, THOSS-LEHMANN Marie-Rose, SCHRAM-PETRI
Alice, MEHLEN Robert, KRIER-STEINMETZ Isabelle, HELLERS Franky
(Punkt 1-13 & 15 - 23), Gemengerot / *Conseillers*
ROSEN Guy, Gemengesekretär / *secrétaire communal*

Absent / Absents:

a) entschëllegt / *excusé(e)s*:
SCHRAM-PETRI Alice, Gemengerot / *Conseiller*
THOSS-LEHMANN Marie-Rose (Punkt 1 - 4), Gemengerot / *Conseillère*
Franky Hellers (Punkt 14), Gemengerot / *Conseiller*

b) onentschëllegt / *sans motif*: /

Gemengerotssëtzung *Réunion du conseil communal* vum du **16.03.2022**

A geschlossener Sëtzung

1. PPF – Plan pluriannuel de financement

De Gemengerot huet Kenntnis geholl vum Plan Pluriannuel de financement, dee sech op gestëmmten a geplangten Projeten vum Gemengerot baséiert fir d'Infrastrukturen an d'Offer ze verbesseren.

En séance à huis clos

1. PPF – Plan pluriannuel de financement

Le conseil communal a bien pris en compte le plan pluriannuel de financement qui se base sur les projets déjà votés et planifiés par le conseil communal afin d'améliorer les infrastructures et les offres de services.

■ 2. Kommissiounen - Nohaltegkeetskommissioun & Klimateam

2.1. Festsetze vun der Zuel vun de Memberen an der Nohaltegkeetskommissioun & Klimateam

De Gemengerot huet decidéiert fir d'Zuel vun de Memberen an dëser Kommissioun op 14 Membere plus ee President festzelleen. Dës Ännerung ass néideg ginn, duerch deen neie Volet «Naturpakt», deen an dës Kommissioun integréiert gëtt an nei Erausforderunge mat sech bréngt.

2.2. Ernennen vu Memberen fir d'Nohaltegkeetskommissioun & Klimateam

De Gemengerot huet folgend nei Memberen an d'Kommissioun genannt:

Monsieur Charles GASPERI

Monsieur Jean-François SCHNEIDERS

Madame Stéphanie RODRIGUES

Monsieur Josy UNGEHEUER

Monsieur Andy WEBER.

2. Commission consultative - Nohaltegkeetskommissioun & Klimateam

2.1. Fixation du nombre de membres de la commission consultative - Nohaltegkeetskommissioun & Klimateam

Le conseil communal a décidé de fixer le nombre de membres de cette commission à 14, plus un président de commission. Cette augmentation est due au nouveau volet du «Naturpakt» qui est intégré dans la commission et les nouveaux défis y relatifs.

2.2. Désignation de membres pour la commission consultative - Nohaltegkeetskommissioun & Klimateam

Le conseil communal a nommé les personnes suivantes au sein de la commission, à savoir:

Monsieur Charles GASPERI

Monsieur Jean-François SCHNEIDERS

Madame Stéphanie RODRIGUES

Monsieur Josy UNGEHEUER

Monsieur Andy WEBER.

■ 3. Ernennen vu Memberen fir d'Jugend- a Sportskommissioun

De Gemengerot huet folgend nei Memberen an d'Kommissioun genannt:

Monsieur Jean-François SCHNEIDERS

Madame Liss MATHEY

3. Désignation de membres pour la commission consultatives «Jugend – a Sportkommissioun»

Le conseil communal a nommé les personnes suivantes au sein de la commission, à savoir:

Monsieur Jean-François SCHNEIDERS

Madame Liss MATHEY

■ 4. Personalugeleeënheeten

De Gemengerot huet zur Kenntnis geholl, dass Proufzäit vun engem Employé ofgeschloss ginn ass an seng definitiv Ustellung approvéiert.

An der öffentliche Sitzung

4. Affaires de personnel

Le conseil communal constate et approuve la fin de service d'initiation, qui a été accompli avec succès par un employé.

En séance publique

■ 5. Unhuele vu virgeschloenen Normen fir öffentliche Gebaier

De Gemengerot huet eestëmmege déi folgend virgeschloenen Norme fir öffentliche Gebaier uegcholl:

5. Approbation des suggestions de normes de constructions des bâtiments publics

Le conseil communal approuve à l'unanimité des voix des membres présents les suggestions de normes de construction des bâtiments publics suivants, à savoir:

Empfohlene Baustandards Gemeinde Manternach

Für Sanierung und Neubau von Gemeindegebäuden

1. Planungsphase (für kommunal und interkommunale Gebäude)

- Neue Standard für Zweckbauten: Einhaltung der Energieeffizienzklassen AAA gemäß RGD 9 Juin 2021, mémorial A n°439
- Nur passive Klimatisierung (z.B. über Erdwärme) hiervon ausgenommen sind Serverräume
- Berücksichtigung der Klimawandelanpassung (z.B. Hitze, Starkregen und Überflutungen, Trockenheit, Sturm) wird bei jedem Projekt berücksichtigt
- Lebenszyklus der Produkte wird durch Implementierung der Kreislaufwirtschaft (Circular Economy) verlängert
- Gute Luftqualität im Innenraum
- Ein Mindestluftwechsel von 24m³ pro Stunde und Person durch z.B. mechanische Lüftung wird bei Räumen die für einen längeren Aufenthalt von Personen gedacht sind sichergestellt (Schulen, Bureaus, Veranstaltungsräume etc.). Die CO₂-Konzentration kann dauerhaft unterhalb von 800ppm gehalten.
- In Innenräumen, wie beispielsweise Büroräumen oder Schulräumen, die über mehrere Stunden von den gleichen Personen genutzt werden wird eine maximale TVOC-Konzentration (Summe aller flüchtigen organischen Verbindungen) von 3.000 µg/m³ und eine Formaldehyd-Konzentration von maximal 100 µg/m³ festgelegt und über Luftqualitätsmessungen nachgewiesen.
- Priorisierung der Verwendung von lokal oder regional produzierten Bau- und Dämmstoffen (z.B. Hanf, Miscanthus...)
- Optimierung der Orientierung des Neubaus (genügend passive solare Gewinne als auch zweckmäßiger Sonnenschutz)
- Schallschutz (Lärm von außen als auch innerhalb des Gebäudes)
- Mindestanteil von 70% erneuerbarer Wärme
- Planung eines Mess- und Monitoringkonzepts für das ganze Gebäude (Nur für Neubauten) – Pflicht für Gebäude ab 100kW
- Nach Möglichkeit Planung mittels BIM (Building integrated modeling)

- Für die Elemente Schrägdach, Außenwand sowie Wand/Boden gegen unbeheizt soll der Ieco12-Indikator der Wärmedämmung weniger als 23,7 IU6 /m betragen.

Der Kennwert Ieco12 beschreibt die Umweltbelastung (Ienv) sowie die Primärenergiebelastung (Iprim) eines Dämmmaterials bezogen auf eine Dämmschichtdicke von 12 cm. Somit entsteht eine Umweltbewertung unabhängig von der bestehenden Bausubstanz unter Einbeziehung der grauen Energie der verwendeten Dämmstoffe.

Beispiele	Dämmung WL6 IU6/m
Schrägdach	Holzfaserdämmplatte (Trockenverfahren)/19.4 IU6/m Zellulosefaser Einblas-Dämmstoff/3.5 IU6/m
Aussenwand	Holzfaserdämmplatte (Trockenverfahren)/19.4 IU6/m Zellulosefaser Einblas-Dämmstoff/3.5 IU6/m
Wand/Boden gegen unbeheizt	Expandierter Kork / 15.3 IU6/m Holzfaserdämmplatte (Trockenverfahren)/19.4 IU6/m

- die Isolierung wird ausschließlich mechanisch fixiert
- Es wird ein hoher Anteil an Baustoffen mit Baumaterialpass (MADASTER, PCDS) angestrebt.
- Innen- und Außenbeleuchtung mit LED (mit Bewegungsmeldern zur Reduzierung der Lichtverschmutzung und Energieverbrauch)
- Einbinden von Nisthilfen für gebäudebrütende Vogelarten und Fledermäuse in das Gebäudekonzept
- Mehrfachnutzung, Modularität und Flexibilität
- Wartungsarme technische Installationen
- Maximale Nutzung von Sonnenenergie zur Erzeugung von Strom und Wärme (Vorzeigeprojekt z.B. Photovoltaik an vertikalen Flächen oder auch im Außenbereich an Stützmauern oder auf Carports etc.)

a. Erstellung eines Wasserkonzepts

- Regenwassernutzung für Bewässerung und Toilettenspülung
- Keine Ableitung des Dachflächenwassers ins Kanalnetz (Versickerung)
- Fachgerechte Ableitung des Oberflächenwassers der versiegelten Außenflächen auf unversiegelte Flächen (Muldenrinnen, Baumscheiben, Versickerungsflächen)

- Verwendung von wassersparenden Armaturen
- Wasserlose Urinale
- Sensorgesteuerte Wasserhähne (verhindert unkontrolliertes Wasserlaufen)
- Einfache Gebäudereinigung ist ausschreibungsrelevant
- Reduzierung der Versiegelung im Außenbereich (Gehwege, Parkflächen, usw.)
- Grauwassernutzung falls möglich
- Berücksichtigung des Hochwasserschutzes HQ100 (z.B. Aufstellung der Wertgegenstände /Elektronik ab erstes Obergeschoss)
- Berücksichtigung der topographischen Verhältnisse, Nähe Wasserlauf

b. Erstellung eines Abfallkonzepts

- Reduzierung der Flächeninanspruchnahme
- Alle Baustellen der Gemeinde sind von der Superdreckschicht zertifiziert
- Die Leco-Box (SuperDreckschicht) wird von den ausführenden Betrieben bei der Ausschreibung verlangt
- Wiederverwendung von Baumaterialien ist zu priorisieren
- Schrauben statt kleben (Demontabilität)
- Verwendung schadstofffreier Baumaterialien (Vermeidung von Kadmium, Quecksilber, Flammschutzmitteln, Phtalaten, Formaldehyden, lösemittelfrei)
- Absolutes Tropenholzverbot (Edelholz, Teak, Mahagoni, Meranti,...)
- Holz muss aus nachhaltig bewirtschafteten Wäldern stammen (FSC/PEFC Zertifizierung)
- Verwendung von recyclefähigen und/oder rezyklierten Baumaterialien

c. Erstellung eines Grünflächenkonzepts

- Begrünung des Dachs
- Dachflächen ohne Photovoltaik und/oder Retention sind als Biodiversitäts Gründach mit einer Mindestsubstratdicke von 15 cm, einheimischem Saatgut mit Kräutern sowie Strukturelementen anzulegen
- Dachflächen mit Photovoltaik sind als extensives Gründach zu begrünen
- Nach Möglichkeit fachgerechte Begrünung mindestens einer Fassadenseite mit sommergrünen einheimischen Pflanzen (optimale Beschattung im Sommer und Nutzung der solaren Wärmeeinstrahlung im Winter)

- Begrünung der Stellplätze mit einer Fugenmischung und Beschattung des Parkplatzes mit einheimischen Bäumen oder einer grünen Infrastruktur
- Schaffung von Aufenthaltsräumen
- Biodiversität, Fauchage tardif (Instandhaltung der Flächen mit der zuständigen Biologischen Station abstimmen)
- Verwendung von einheimischem Pflanz- und Saatgut
- Trockenmauern, wo Mauern im Außenbereich errichtet werden (und wo technisch möglich)
- Verbot von Steingärten und obligatorische Begrünung mit (einheimischen) Kräutern und Stauden (ungefüllte Blüten und ganzjähriger Blühaspekt)
- Schaffen von Lebensraum für Tiere (Insektennisthilfen, Vogelnisthilfen)

d. Mobilitätskonzept

- Elektro-Ladestation für Auto und Fahrrad
- Barrierefrei
- Stellplätze sollen wasserdurchlässig ausgeführt werden

2. Nutzphase

a. Erstellung eines Energiekonzepts

- Ökologisches Büromaterial (clever-akafen.lu)
- Schulung der Nutzung bzgl. der Regelung von Heizung, Beleuchtung sowie Lüftung
- Ausstattung mit energiesparenden Informatikgeräten (Green IT – möglichst geringer Energieverbrauch)
- Sensorgesteuerte Händetrockner mit Druckluft
- Automatisches Ausschalten der Raumbeleuchtung (Bewegungssensor/Zeitschaltung)

b. Auswertung des Mess- und Monitorkonzept

- Überprüfung der tatsächlichen Verbräuche mit den geplanten Verbräuchen

c. Erstellung eines Abfallkonzepts

- Bereitstellung eines Abfalltrennsystems
- Sensibilisierung des Personals bzgl. der Abfallvermeidung und -trennung
- Einkauf von Büromaterial und Mobiliar über die Myenergy Plattform «Circular Procurement»
- Mehrweg statt Einweg

6. Ukrain-Konflikt – Resolution vum Gemengerot

De Gemengerot huet eestëmmeg decidéiert:

- Déi russesch Militärinvasioun an der Ukrain an doduerch d'Mëssuechte vun internationalem Recht op d'Schäerfst ze verurteelen,
- Sech solidaresch mat der Ukrain ze weisen, dëst duerch d'Ophänke vun ukrainesche Fändelen,
- Solidaritéit ze beweisen andeems een alles mobiliséiert, fir ukrainesch Flüchtlingen kënnen opzehuelen,
- En Inventaire vun Haiser a Wunnengen opzestellen fir Flüchtlingen ze logéieren an dës dem Office national de l'Accueil (ONA) matzedeelen,
- D'Associatiounen CARITAS a CROIX-ROUGE, déi de Flüchtlingen hëllefen, mat Donen vu jeeweils 2.500 Euro (=5.000 Euro) ze ënnerstëtzen,
- Sech dem lëtzebuerger Staat zur Verfügung ze stellen, fir an egal wéi enger Manéier bei der Mise en place vun éischter Hëllef fir d'ukrainesch Vollek unzepaken.

7. Unhuele vum Devis fir d'Astandsetzung a Renovatioun vun der Infrastruktur um Fussballterrain

De Gemengerot huet eestëmmeg de folgenden Devis ugeholl:

Désignation des travaux	Prix
Eclairage LED (tribunes)	3 400 €
Filets pare-balls	16 500 €
Renouvellement gazon – terrain de football	9 500 €
Renouvellement du chemin d'accès	20 000 €
Matériel: but de football	15 000 €
Divers et imprévus	3 600 €
Total travaux htva	68 000 €
Tva 17%	11 560€
Total ttc:	79.560€

Total arrondi à voter: 80.000€

6. Conflit en Ukraine – résolution du conseil communal

Le conseil communal décide à l'unanimité des voix des membres présents:

- de condamner fermement l'agression militaire russe contre l'Ukraine au mépris du droit international,
- de montrer la solidarité en hissant le drapeau ukrainien,
- de faire preuve de solidarité en se mobilisant pour accueillir des demandeurs de protection internationale,
- de dresser dès à présent un inventaire des possibilités d'hébergement et à signaler les logements potentiels à l'Office national de l'accueil (ONA),
- de soutenir la CARTIAS et la COIX-ROUGE, venant en aide aux réfugiés, financièrement, à savoir 2 X 2.500 € = 5.000 €,
- de se tenir à la disposition du gouvernement luxembourgeois pour contribuer de quelque manière que ce soit à la mise en place d'une aide de première nécessité pour le peuple ukrainien.

7. Approbation du devis concernant l'aménagement et la rénovation de l'infrastructure du terrain de football

Le conseil communal approuve à l'unanimité des voix des membres présents le devis ci-après, à savoir:

8. Unhuele vu Recetten

Folgend Recette sinn eestëmmeg vum Gemengerot ugeholl ginn:

8. Approbation de recettes

Les titres de recettes suivants ont été approuvés à l’unanimité des voix des membres présents:

Titres de recettes 2021

Article budgétaire	Libellé	Montant
2/170/744560/99001	Fonds de dotation globale des communes	944 770,00 €
2/425/705100/99001	Production énergies renouvelables	865,32 €
	Total:	945 635,32 €

9. Unhuele vun Akten

9.1. Bail emphytéotique – Gemeng Manternach a Syndikat SYNECOSPORT

De Gemengerot huet eestëmmeg de Bail emphytéotique tëschent der Gemeng Manternach an dem Syndikat SYNECOSPORT op de Parzellen 200/4203, lieu-dit «Schullstrooss», Fussballterrain, Gréisst : 1ha 26,76a an 200/4204, selweschte lieu-dit, Plaz, Gréisst : 21.51 ares an der Gemeng Manternach, Sektoun E vu Berbuerg ugeholl.

9. Approbation d’actes

9.1. Bail emphytéotique – Administration communale de Manternach / syndicat SYNECOSPORT

Le conseil communal approuve à l’unanimité des voix des membres présents le \$bail emphytéotique entre le syndicat SYNECOSPORT et l’Administration communale de Manternach, des parcelles cadastrales n° 200/4203, lieu-dit «Schullstrooss», terrain de Football, d’une contenance de 01 hectare 26,76 ares et n° 200/4204, même lieu-dit, place, d’une contenance de 21,51ares, fonds inscrits au cadastre de la commune de Manternach, section E de Berbourg;

9.2. Tauschakt

De Gemengerot huet eestëmmeg en Tauschakt ugeholl. D’Gemeng cedéiert folgend Parzellen, geleeën an der Gemeng Manternach, Sektoun E vu Berbuerg:

9.2. Acte d’échange

Le conseil communal approuve à l’unanimité des voix des membres présents un acte d’échange. L’Administration communale de Manternach cède les parcelles suivantes sises dans la commune de Manternach, section E de Berbourg:

Numéro cadastral	Lieu-dit	Nature	Contenance
1317/4175	Um Bierg	place	30 centiares
1317/4176	Um Bierg	place	30 centiares

Dogéint kritt d’Gemeng folgend Parzell an der Gemeng Manternach, Sektoun E vu Berbuerg iwwerlooss:

Par contre l’Administration communale de Manternach reçoit la parcelle suivante sise dans la commune de Manternach, section E de Berbourg:

Numéro cadastral	Lieu-dit	Nature	Contenance
1265/4177	Neie Wee	place voirie	32 centiares

■ 10. Decisioun iwwer e Remboursement – CIGR

Opgrond vun engem Bréif vum CIGR, muss de Gemengerot d'Decisioun iwwer Folgendes huelen:

- Op e Remboursement en faveur vun der Gemeng vu Recetten am Kader vun Aktivitéiten vum Service de proximité 2021 ze verzichten. De Montant vun 4.934,76 Euro géif dann op d'Mise communale vum Joer 2022 fir de Programm vum CIGR Grevenmacher ze finanzéieren imputéiert ginn, oder
- De Remboursement vun deene 4.934,76 Euro en faveur vun der Gemeng ze froen. De Gemengerot huet eestëmmeg decidéiert fir de Remboursement vun deenen 4.934,76 Euro ze froen.

■ 11. Projet d'aménagement général – Punktuell Modifikatioun – «Am ënneschte Grumm» zu Berbuerg

De Gemengerot huet déi punktuell Modifikatioun «am ënneschte Grumm» zu Berbuerg eestëmmeg ugehol.

■ 12. Punktuell Modifikatioun vum PAP «Quartier existant» zu Berbuerg

De Gemengerot huet déi punktuell Modifikatioun vum «Quartier existant» zu Berbuerg eestëmmeg ugehol.

■ 13. Unhuele vun engem Morcellement

De Gemengerot huet sech eestëmmeg fir de Projet vum Morcellement vun de Parzellen 1692/3838 a 1693/4395, Sektoun B vu Manternach, déi am Bauperimeter leien, ausgeschwat.

10. Décision de remboursement – CIGR

Vu la lettre du CIGR, demandant une décision de remboursement ou non-remboursement, à savoir:

- *de renoncer au remboursement en faveur de la commune des recettes réalisées dans le cadre des activités du service de proximité en 2021. Le montant de 4934,99,76 euros est à rajouter à la mise communale de l'année 2022 pour le financement du programme du CIGR Canton Grevenmacher.*
- ou*
- *de demander le remboursement à la commune au montant de 4934,99 euros. Le conseil communal décide à l'unanimité des voix des membres présents de demander le remboursement à la commune de Manternach au montant de 4934.99 euros.*

11. Projet d'aménagement général - modification ponctuelle – «Am ënneschte Grumm» à Berbourg

Le conseil communal approuve à l'unanimité des voix des membres présents la modification ponctuelle – «Am ënneschte Grumm» à Berbourg.

12. Modification ponctuelle du plan d'aménagement particulier «Quartier existant» à Berbourg

Le conseil communal approuve à l'unanimité des voix des membres présents la modification ponctuelle du plan d'aménagement particulier «Quartier existant» à Berbourg.

13. Approbation d'un morcellement

Le conseil communal décide à l'unanimité des voix des membres présents de se prononcer en faveur du projet présenté pour le lotissement des parcelles, n° 1692/3838 et 1693/4395 section B de Manternach, se trouvant à l'intérieur du périmètre.

14. Unhuele vun engem Verkéiersreglement

De Gemengerot huet mat 7-0 Stëmmen decidéiert fir d'Verkéiersreglement wéi follegt ëmzeänneren:

Art. 1: Dans l'annexe 1 «Dispositions particulières», la rubrique concernant le Maacherwee à Münschecker (Mënjecker) est complétée par les dispositions suivantes:

Article	Libellé	Situation	Signal
4/3	Priorité à la circulation venant en sens inverse	à la hauteur de la maison n°5	
5/2/1	Stationnement interdit	vis-à-vis de la maison n°5	

Art. 2.

Les infractions aux dispositions de la présente modification sont punies conformément aux dispositions de l'article 7 de la loi modifiée du 14 février 1955 concernant la réglementation de la circulation sur toutes les voies publiques.

15. Unhuele vum Compte administratif, vum Compte de gestion globalisé, vum Compte de gestion complémentaire a vum Compte de fin de gestion vum Exercice 2020

Nom Ofschloss vum Exercice 2020 sinn de Compte administratif an de Compte de gestion eestëmmeg vum Gemengerot ugeholl ginn. De Ministère huet ugemierkt dass nach deen een oder aneren Decompte ze maachen ass.

15. Approbation du compte administratif, du compte de gestion globalisé, du compte de gestion complémentaire et du compte de fin de gestion de l'exercice 2020

Après la clôture de l'exercice 2020, le compte administratif et le compte de gestion ont été approuvés à l'unanimité des voix des membres présents. Le ministère a fait la remarque sur le fait que l'un ou l'autre décompte reste à faire.

16. Unhuele vun enger Konventioun mam Office social vu Gréiwemaacher

De Gemengerot huet d'Konventioun eestëmmeg ugeholl.

16. Approbation de la convention avec l'Office social de Grevenmacher

Le conseil communal décide à l'unanimité des voix des membres présents d'approuver la convention en question.

17. Tarif fir de Repas sur roues

De Gemengerot huet eestëmmeg decidéiert, fir de Präis vum Repas sur Roues op 9.50 Euro ze hiewen, dëst well vum 1. Juni 2022 un en neie Prestataire dëse Service ausféiert.

17. Tarif pour le repas sur roues

Le conseil communal approuve à l'unanimité des voix des membres présents de fixer le tarif pour le repas sur roues à 9,5 €, sachant qu'un nouveau prestataire assurera la préparation et la livraison du repas sur roues.

18. Ordinäre Subside fir d'Veräiner

De Gemengerot huet eestëmmeg folgend ordinär Subside fir d'Veräiner, zu Laaschte vum Budget 2022, gestëmmt:

Nom du Club/ de l'Association	Montant	Nom du Club/ de l'Association	Montant
Chorale Sainte Cécile Lellig	1 000,00 €	Syndicat d'initiatives Manternach	1 250,00 €
Chorale Ste Cécile Manternach	1 000,00 €	Syndicat d'initiatives Berbourg	1 250,00 €
Bech-Berbuenger Musek	3 000,00 €	FC Berdenia Berbourg	3 000,00 €
Bech-Berbuenger Musek Formation jeunes	2 400,00 €	BBC East Side Pirates	3 000,00 €
Geschichtsfreënn Manternach	500,00 €	Chess-Atmosphere Manternach	500,00 €
Fibi Bitztreff	500,00 €	DT Berbuerg	3 000,00 €
Den Rudden Hunn	500,00 €	Fit a Flott Lellig	1 250,00 €
Mënjecker Kueben	500,00 €	Fit Fiissercher Manternach	1 250,00 €
Classic Vehicle Club Berbourg	500,00 €	Let's Dance Manternach	1 250,00 €
Tromp aus	500,00 €	KC Terres 01 Lellig	500,00 €
Club des Jeunes Manternach	500,00 €	Jugendpompjeeën Gemeng Manternach	1 000,00 €
Photoclub Mandiac	500,00 €	Pompjeeën Gemeng Manternach	1 500,00 €
Fraën a Mamme Lellig	500,00 €	ELVERE	500,00 €

18. Subsidés ordinaires aux associations locales

Le conseil communal approuve à l'unanimité des voix des membres présents d'allouer les subsides ordinaires suivants à charge des crédits respectifs du budget de l'exercice 2022:

19. Unhuele vum Devis iwwer d'Astandsetzung vu Feldweeër an der Gemeng Manternach

De Gemengerot huet eestëmmeg den Devis iwwer 193.000 EUT TTC fir d'Astandsetzung vun de Feldweeër «op der Knäip», «a Roumeschdall» a «Kalebierg» zu Manternach ugeholl (Projet 201258).

19. Approbation du devis concernant la remise en état des chemins ruraux dans la commune de Manternach

Le conseil communal approuve à l'unanimité des voix des membres présents le devis au montant de 193.000.- € ttc pour la remise en état des chemins ruraux au lieu-dit: «op der Knäip», «a Roumeschdall» et «Kalebierg» à Manternach (projet 201258).

20. Ännerung vum Numm vun der Nohaltegekeetskommissioun & Klimateam

De Gemengerot huet eestëmmeg decidéiert den Numm vun der «Nohaltegekeetskommission & Klimateam» an «Natur- a Klimateam» ëmzeänneren.

20. Changement du nom de la commission «Nohaltegekeetskommissioun & Klimateam»

Le conseil communal décide à l'unanimité des voix des membres présents de remplacer le nom de la commission «Nohaltegekeetskommissioun & Klimateam» par le nom «Natur- & Klimateam».

■ 21. Attribution vun enger neier Grafkonzessioun

De Gemengerot huet eestëmmege decidéiert, der Madame Liliane Dos Santos Ries d’Konzessioun BE_N°88 ze attribuieren.

■ 22. Syndikater / Kommissiounen – Informatiounen vun den Delegierten / Presidenten

Jugend – a Sportskommissioun

Den Här Buergermeeschter huet de Gemengerot informéiert, dass d’Gemeng Manternach och dëst Joer erëm bei der Nuit du Sport dobäi ass. D’Idee hannert der Nuit du Sport ass, deene Jonken a manner Jonken d’Méiglechkeet ze ginn nei Sportarten ze entdecken an de Leit de Sport an e gesonde Liewensstil méi no ze bréngen. Et ass awer och eng Méiglechkeet fir d’Veräiner fir sech no baussen ze weisen an nei Memberen ze gewannen. D’Editioun 2022 fënnt Samsdes, den 11. Juni 2022 statt. D’Kommissioun wäert dëst Joer och e Beach-Volleyball-Tournéier organisieren. Soubal en Datum feststeet wäert en dem Gemengerot matgedeelt ginn.

SIGRE/SIDERE:

Den Här Buergermeeschter huet matgedeelt dass d’Planung vum neie Gebäi, nodeems e puer kleng Hürden hu misste geholl ginn, ka weidergefouert ginn.

SYNECOSPORT:

Den Här Frières plangt den 1. Januar 2023 an d’Pensioun ze goen. Den Här Lahr soll den Här Frières dann ersetzen.

Fir e gudden Fonctionnement kënnen ze garantéieren, gëtt den Här Loetsch zu 50% vun der Gemeng un de Synecosport detachéiert.

SIDEST:

De Projet vun der Moderniséierung a Vergréisserung vun der Kläranlag huet aktuell Retard kritt, well d’AGE nach zousätzlech Etude gefrot huet.

21. Attribution d’une nouvelle concession

Le conseil communal décide à l’unanimité des voix des membres présents d’attribuer la concession BE_N°88 à Madame Liliane DOS SANTOS RIES.

22. Syndicats/ Commissions – Informations des délégués/ Présidents

COMMISSION des JEUNES/ SPORT

Monsieur le Bourgmestre, Jean-Pierre HOFFAMNN a informé le public de l’organisation de la Nuit du Sport. L’idée de la Nuit du Sport est de donner l’opportunité aux jeunes et moins jeunes de découvrir de nouvelles disciplines sportives et de donner plaisir à l’activité physique et sportive ainsi qu’à un mode de vie sain. C’est au-delà aussi une plateforme de visibilité et de promotion pour les associations impliquées et l’occasion de recruter de nouveaux membres. L’édition 2022 se déroulera le samedi 11 juin 2022. En outre, la commission organisera cette année un tournoi de Beach volleyball. La date sera encore communiquée en temps utile.

SIGRE/SIDERE:

Monsieur le Bourgmestre annonce que les planifications du nouveau bâtiment peuvent continuer. Les petits obstacles et problèmes ont pu être surmontés.

SYNECOSPORT:

Le syndicat intercommunal SYNECOSPORT est en train de préparer la continuation du service après le départ en retraite de Monsieur Frères, prévu pour le 1 janvier 2023. Monsieur Lahr remplacera Monsieur Frères. En outre, Monsieur Loetsch renforcera Monsieur Lahr avec une tâche de 50%, afin d’assurer le bon fonctionnement du service.

SIDEST:

En ce qui concerne l’agrandissement et modernisation de la station d’épuration de Manternach, le syndicat est confronté avec l’AGE qui semble retarder le projet en question et demande des études supplémentaires.

LEADER MISELERLAND:

Den Här Frank Hellers huet de Gemengerot informéiert, dass nei Projeten ausgeschafft ginn. D'Haptkritäre vun dëse Projeten sinn d'Nohaltegkeet an d'Integratioun.

Den Här Mehlen géif gären en Aktiounsdag an d'Liewe ruffen, wou d'Leit kënne Kompost siche kommen.

LEADER Miselerland:

Monsieur Fränky Hellers informe le conseil, que de nouveaux projets peuvent être introduits. Les points d'action du LEADER pour des nouveaux projets sont la durabilité et la question d'intégration. Monsieur Mehlen veut avancer l'idée d'un «Aktiounsdag» et organiser un jour d'action où les gens puissent venir enlever du compost.

23. Kommunikatioun vum Schäfferot a Froe vum de Conseilleren

Den Här Buergermeeschter huet informéiert, dass de Projet vun der Sanéierung vum Maacherwee a Bëschelt zu Mënjecker dem Public virgestallt ginn. Ausserdeem ass den Aqueduct zu Manternach als Monument national klasséiert ginn.

23. Communication du collège des bourgmestre et échevins et questions des conseillers

Monsieur le Bourgmestre informe que le projet de réfection et d'assainissement de la rue Maacherwee et Bëschelt à Münschecker sera présenté au citoyens. En plus, il rapporte que finalement l'aqueduc de Manternach a été classé comme monument national.

Uwiesend / Présents:

HOFFMANN Jean-Pierre, Buergermeeschter / Bourgmestre

KLEIN-UNGEHEUER Alix, Schäffin / Échevine

THEISEN Claude, Schäffin / Échevin

KLEIN-SEIL Henriette, THOSS-LEHMANN Marie-Rose (pts 2-12),

SCHRAM-PETRI Alice (pts 2-12), MEHLEN Robert, KRIER-STEINMETZ

Isabelle, HELLERS Franky, Gemengerot / conseillers

ROSEN Guy, Gemengesekretär / secrétaire communal

Absent / Absents:

a) entschëllegt / excusé(e)s:

SCHRAM-PETRI Alice, Gemengerot / Conseillère (pt 1)

THOSS-LEHMANN Marie-Rose, conseillère (pt 1)

b) onentschëllegt / sans motif: /

Gemengerotssëtzung Réunion du conseil communal vum du 18.05.2022

1. Unhuele vu Recetten

Folgend Recette sinn eestëmmege vum Gemengerot ugehollt ginn:

1. Approbation de recettes

Les titres de recettes suivants ont été approuvés à l'unanimité des voix des membres présents:

Titres de recettes

Article budgétaire	Libellé	Montant
1/650/261100/99004	Vente de terrain	56,00 €
1/650/261100/99004	Vente de terrain	644,00 €
1/650/261100/99004	Vente de terrain	1 120,00 €
2/120/744612/99001	Remboursement indemnités agents recenseurs	5 653,50 €
2/170/707120/99001	Impôt commercial 1er trim 2022	36 000,00 €
2/170/707120/99001	Impôt commercial solde exercice 2021	75 705,39 €
2/170/744560/99001	Fonds de dotation globale des communes	944 770,00 €
2/180/748392/99001	Remboursement mutualité	4 271,17 €
2/259/744118/99001	Subside Late night bus	3 824,00 €
2/640/744611/99001	Remboursement des frais de consommation	8 502,76 €
	Total:	1 080 546,82 €

2. Projet vun der Crèche, dem Parking an der Heizzentral zu Manternach (al Gemeng)

2.1. Unhuele vum Devis «Crèche»

De Gemengerot huet den Devis fir de Bau vun der Crèche zu Manternach eestëmmeg ugeholl:

2. Projet d'une crèche, d'un parking et d'un chauffage urbain à Manternach (ancienne mairie)

2.1. Approbation du devis «crèche»

Le conseil communal approuve à l'unanimité des voix des membres présents le devis ci-après, à savoir:

Crèche

Estimation des coûts de construction et d'investissement	
Désignation des travaux	Prix
Coût «construction crèche»	7.025.947,45 € ttc.

2.2) Unhuele vum definitive Projet «Crèche»

De Gemengerot huet de Projet vun der Crèche eestëmmeg ugeholl. Folgend Dokumenter sinn Deel vum definitive Projet:

- A. Architecture
- B. Génie civil
- C. Génie Technique
- D. Annexes
- E. P.D. en format digital sur CD

2.2. Approbation du projet définitif «crèche»

Le conseil communal approuve à l'unanimité des voix des membres présents le projet de construction de la crèche. Font partie intégrante de cette décision, les dossiers du projet définitif (PD) constitué par les documents

- A. Architecture
- B. Génie civil
- C. Génie Technique
- D. Annexes
- E. P.D. en format digital sur CD

2.3. Unhuele vum Devis «Parking»

De Gemengerot huet den Devis fir de Bau vum Parking eestëmmeg ugeholl:

2.3. Approbation du devis «parking»

Le conseil communal d'approuver le devis estimatif du projet de construction du parking, ci-après:

Parking

Estimation des coûts de construction et d'investissement	
Désignation des travaux	Prix
Coût «construction parking»	1.447.838,54 € ttc.

2.4) Unhuele vum definitive Projet «Parking»

De Gemengerot huet de Projet vum Parking eestëmmeg ugeholl.

2.4. Approbation du projet définitif «parking»

Le conseil communal approuve à l'unanimité des voix des membres présents le projet de construction du parking.

2.5) Unhuele vum Devis «Heizzentral fir véier Gemengegebaier»

De Gemengerot huet den Devis fir de Bau vun der Heizzentral eestëmmeg ugeholl:

2.5. Approbation du devis «chauffage urbain pour quatre infrastructures communales»

Le conseil communal d'approuver le devis estimatif du projet de construction du parking, ci-après:

Construction d'un réseau de chauffage urbain avec une centrale de production d'eau chaude

Estimation des coûts de construction et d'investissement	
Désignation des travaux	Prix
Coût «construction d'un réseau de chauffage urbain avec une centrale de production d'eau chaude»	1.179.632,85 € ttc.

2.6. Unhuele vum definitive Projet «Heizzentral fir véier Gemengegebaier»

De Gemengerot huet de Projet vun der Heizzentral eestëmmeg ugeholl.

2.6. Approbation du projet «chauffage urbain pour quatre infrastructures communales»

Le conseil communal approuve à l'unanimité des voix des membres présents le projet de construction d'un réseau de chauffage urbain avec une centrale de production d'eau chaude.

■ 3. Verkéiersreglement

De Gemengerot huet mat 6 Stëmmen an 3 Enthaltungen décidéiert d'Verkéiersreglement wéi follegt ëmzeännere:

3. Approbation d'un règlement de circulation

Le conseil communal décide avec 6-0 voix et 3 abstentions de confirmer et de modifier le règlement de circulation communal comme suit:

Art.1: Le chapitre 2 "Circulation – Interdictions et restrictions" est complété par un nouvel article libellé comme suit:

Article	Libellé	Situation	Signal
2/3/5	Accès interdit aux tracteurs et machines agricoles	Pour les voies énumérées ci-après / en annexe et se référant au présent article, l'accès aux tronçons désignés est interdit dans le ou les sens indiqués aux conducteurs de tracteurs et de machines agricoles. Cette réglementation est indiquée par le signal C,3k 'accès interdit aux conducteurs de tracteurs et machines agricoles'.	

Art. 2: Le chapitre 3 "Circulation – Obligations" est complété par un nouvel article libellé comme suit:

Article	Libellé	Situation	Signal
3/4	Chemin obligatoire pour cyclistes et piétons	Pour les voies énumérées ci-après / en annexe et se référant au présent article, l'accès aux tronçons désignés est réservé aux piétons, aux piétons utilisant un engin de déplacement personnel et aux conducteurs de cycles. L'accès en est interdit aux conducteurs d'autres véhicules et aux conducteurs d'animaux, sans préjudice de l'article 104 modifié du Code de la route. Cette réglementation est indiquée, selon le cas, par le signal D,5a ou D,5b 'chemin obligatoire pour cyclistes et piétons'.	

Art. 3

L'annexe 1 "Dispositions particulières", est complétée par des nouvelles rubriques: Lellig (Lelleg): chemin de liaison entre la Duerfstrooss et an der Hiel

Art. 4: Dans l'annexe 1 "Dispositions particulières", la rubrique concernant la A Fol à Lellig (Lelleg) est complétée par la disposition suivante:

Article	Libellé	Situation	Signal
2/3/5	Accès interdit aux tracteurs et machines agricoles	sur toute la longueur, dans les deux sens	

Art. 5: Dans l'annexe 1 "Dispositions particulières", la rubrique concernant le chemin de liaison entre la Duerfstrooss et an der Hiel à Lellig (Lelleg) est complétée par la disposition suivante:

Article	Libellé	Situation	Signal
3/4	Chemin obligatoire pour cyclistes et piétons	entre la rue Duerfstrooss et l'intersection avec la rue A Fol (69 mètres); entre la rue an der Hiel et l'intersection avec la rue A Fol (61 mètres)	

Art. 6

Les infractions aux dispositions de la présente modification sont punies conformément aux dispositions de l'article 7 de la loi modifiée du 14 février 1955 concernant la réglementation de la circulation sur toutes les voies publiques.

■ 4. Vote vum PAP «neie Wee» zu Berbuerg

De Gemengerot huet de Projet vum PAP «neie Wee» zu Berbuerg mat 8 Stëmmen an enger Enthaltung ugeholl.

■ 5. Decisioun iwwer d'Affektatioun vun der Indemnité compensatoire oder de Verzicht op d'Indemnité compensatoire vum PAP «neie Wee» zu Berbuerg

De Gemengerot huet mat 8 Stëmmen an enger Enthaltung decidéiert eng Indemnité compensatoire ze froen an zwar a Form vum Amenagement vun enger Kräizung zum Neie Wee, fir e fléisssenden Iwwergang tëscht der Strooss an dem PAP ze schafen.

■ 6. Unhuele vu Konventiounen

6.1. «Repas sur roues»

De Gemengerot huet eestëmmeg decidéiert d'Konventioun tëscht der Gemeng a Servior fir de Service «Repas sur Roues» unzehuelen.

6.2. «Synecosport»

De Gemengerot huet eestëmmeg d'Konventioun tëscht der Gemeng an dem Synecosport ugeholl iwwer d'Mise à Disposition vun 2 Gemengenaarbechter un de Synecosport.

■ 7. Zousätzleche Subsid fir d'Veräiner fir d'Jugendtraineren

De Gemengerot huet eestëmmeg folgend Subsidien un d'Veräiner gestëmmt fir den Encadrement vu Kanner a Jugendlechen:

4. Vote du projet d'aménagement particulier «Neie Wee» à Berbourg

Le conseil communal décide avec 8 : 0 et 1 abstention le PAP «Neie Wee».

5. Décision concernant une affectation de l'indemnité compensatoire ou de la renonciation de l'indemnité compensatoire du PAP «Neie Wee» à Berbourg

Le conseil communal décide avec 8 : 0 et 1 abstention de demander une indemnité compensatoire sous forme d'un aménagement homogène de l'intersection du PAP avec la rue «Neie Wee»,

6. Approbation de conventions

6.1. «Repas sur roues»

Le conseil communal décide à l'unanimité des voix des membres présents d'approuver la convention entre l'administration communale de Manternach et la société SERVIOR, réglant le service «Repas sur roues».

6.2. «Synecosport»

Le conseil communal décide à l'unanimité des voix des membres présents d'approuver la convention entre l'administration communale de Manternach et syndicat SYNECOSPORT, réglant la mise à disposition de deux salariés à tâche manuelle par la commune.

7. Subsidies complémentaires aux associations sportives pour l'entraînement des jeunes

Le conseil communal décide à l'unanimité des voix des membres présents d'approuver les subsides ordinaires, complémentaires pour jeunes, à savoir:

Libellé	Montant
Dëschtennis Berbuerg	2 517,25 €
BBC East Side Pirates	1 280,50 €
FC Berdenia Berbuerg	5 087,51 €

8. Subside fir d'Uschafung vum Waasserdrockverstärker a Privathaiser

De Gemengerot huet eestëmmege decidéiert, fir e Subside mat folgenden Konditiounen ze kreéieren:

- D'Käschte fir d'Uschafung, d'Installatioun an den 1. Entretien (maximum 1 Joer no der Uschafung) vum engem Waasserdrockverstärker sinn zu Laaschte vum der Gemeng,
- all zousätzlech Entretien, Verschläissdeeler an elektresch Käschte sinn zu Laaschte vum Propriétaire vum Haus oder der Wunneng,
- all baulech Verännerunge wéi z.B. de Bau vum engem Sockel fir den Verstärker dropzestellen, sinn zu Laaschte vum Propriétaire,
- d'Installatioun vum Waasserdrockverstärker gëtt vum der Gemeng, respektiv vum engem Fournisseur deen d'Gemeng beoptraagt, ausgefouert,
- -de Modell vum Waasserdrockverstärker gëtt vum der Gemeng definéiert,
- d'Gemeng iwwerhëlt keng Verantwortung am Fall vum enger Fuite oder Waasserschued am Gebai duerch d'Erhéijung vum Drock,
- d'Gemeng iwwerhëlt keng Verantwortung am Fall vum enger Verschmutzung vum Drénkwaasser, déi duerch de Verstärker kéint verursaacht ginn, z.B. duerch net respektéiere vum Intervall vum den Entretien,
- Limitatioun: een eenzege Subside pro Gebai, respektiv pro Wunneng ka gefrot ginn,
- Nom éischten Entretien gehéiert de Verstärker dem Propriétaire vum Haus, respektiv vum der Wunneng,

Folgend Konditiounen mussen erfëllt si fir e Waasserdrockverstärker kënnen ze kréien:

D'Demande muss per ageschriwwene Brëif un d'Gemeng Manternach adresséiert ginn. Dës Demande muss enthalten:

- Den Numm an d'Adress vum Demandeur,
- D'Adresse vum Waasseruschloss
- D'Unzuel vu geneemegte Wunnunitéiten am Gebai,
- Pläng vum alle Stäck mat Indikatioun vum alle Waasserpunkten,

8. Subside pour l'installation de hydrophores dans les bâtiments privés

Le conseil communal décide à l'unanimité des voix des membres présents de créer un subsidie avec les conditions suivantes, à savoir:

- Les frais de fourniture, d'installation et le premier entretien (au plus tard après un an) de cette station sont à charge de la commune;
- Les entretiens supplémentaires, le matériel de consommation ainsi que les frais d'alimentation électrique sont à charge du propriétaire du bâtiment ou de l'unité de logement;
- Toutes adaptations architecturales comme p.ex. la construction des socles pour l'installation de l'hydrophore sont à charge du propriétaire de l'immeuble;
- L'installation de l'hydrophore sera réalisée par la commune ou par une entreprise agréée chargée par la commune;
- L'hydrophore doit contenir un clapet anti-retour afin d'éviter un rejet d'eau dans le réseau d'eau publique ainsi qu'une vanne;
- Le type de l'hydrophore est défini par la commune;
- La commune décline toute responsabilité en cas de fuites, dommages ou dégâts d'eau dans le réseau de distribution interne de l'immeuble à cause de l'augmentation de la pression d'eau;
- La commune décline toute responsabilité en cas de pollutions d'eau potable causée par la station hydrophore, par exemple suite au non-respect des intervalles d'entretien;
- Limitation: un subsidie unique éligible par bâtiment ou par unité de logement;
- Après le premier entretien, l'hydrophore revient au propriétaire de l'immeuble ou unité de logement;

Les conditions suivantes sont à respecter pour obtenir une station hydrophore:

La demande se fait par lettre recommandée, adressée à l'administration communale de Manternach.

La demande doit contenir les informations suivantes:

- Nom et Adresse du demandeur;
- Adresse du point de fourniture;
- Indication du nombre de logements autorisés dans le bâtiment;
- Plans des différents étages indiquant les points d'eau;

Fir all Demande muss am Viraus eng Miessung vum Drock durch de Service technique vun der Gemeng durchgefouert ginn. Während dëser Miessung däerf am private Reseau kee Waasser ofgezaapt ginn, fir dass de Mesurage korrekt ass, D'Miessung muss erginn, dass de Waasserdruck manner héich ass wéi de festgeluechte minimalen Drock fir Drénkwaasser (2,0 bar um Rez-de-chaussée an 2,35 bar um 1. Stack), Déi Leit, déi scho vum Subside fir Waasserdruckverstärker profitéiert hunn, wéi en an der Deliberatioun no. 98-2018 vum 14. September 2018 virgesinn ass, kënnen eng nei Demande stellen, d'Deliberatioun no. 98-2018 vum 14. September 2018 gëtt heimat ausser Kraaft gesat.

Toute demande est soumise à un mesurage préalable de la pression d'eau, par le service technique de la commune de Manternach. Lors du mesurage, tout débit d'eau est interdit dans le réseau privé afin de garantir un mesurage correct;
Le mesurage de pression doit constater une pression d'eau en dessous de la pression de fourniture d'eau potable minimale (2,0 bar au niveau du rez-de-chaussée et 2,35 bar au niveau du premier étage);
Les personnes ayant déjà profité d'un subventionnement pour l'installation de hydrophores selon la délibération no° 98-2018 du 14 septembre 2018 ont la possibilité d'introduire une nouvelle demande pour la fourniture et l'installation d'une station hydrophore.;
La délibération no° 98-2018 du 14 septembre 2018 est abrogée.

■ 9. Grafkonzessioun

De Gemengerot huet eestëmmeg decidéiert fir d'Erneuerung vun der Konzessioun Mü-N°14 fir 30 Joer ze accordéieren.

9. Concession tombale

Le conseil communal décide à l'unanimité des voix des membres présents d'approuver la demande de renouvellement de la concession, Mü-N°14, pour une durée de 30 ans.

■ 10. Klimapakt

10.1. Klimapakt «Kontrollprozedur»

De Gemengerot huet eestëmmeg folgend Kontrollprozedur decidéiert:

10. Pacte Climat

10.1. Pacte Climat «Procédure de contrôle»

Le conseil communal décide à l'unanimité des voix des membres présents la procédure de contrôle ci-après, à savoir:

«Im Rahmen des Klimapakt 2.0 wird der Klimapakt-Check eingeführt damit wichtige Entscheidungen zu kommunalen Strategien und Projekten auf Ihre Kompatibilität mit den im Leitbild gesteckten Zielen überprüft werden können.
Die außerordentlichen Ausgaben (Dépenses extraordinaires) im außerordentlichen Haushalt (Budget extraordinaire) dienen dazu die im Rahmen des Klimapakt-Checks zu prüfenden Projekte auszuwählen.

Die Auswahlkriterien der zu prüfenden Projekte sind:

- 1. Budgetposten für Planungskosten für zukünftige Projekte mit geschätzten zukünftigen Projektkosten in den darauffolgenden Jahren >50.000,00€ HTVA*
- 2. Budgetposten mit einer Budgetsumme >5% des Gesamtbudgets des außerordentlichen Haushalts*
- 3. Voraussichtlicher nennenswerter Anstieg der CO2-Emissionen durch das Projekt*

4. *Negativer Impact auf die Biodiversität durch das Projekt*
5. *Signifikante Verschlechterung der Lebensqualität der Bürger*

Nach Approbation des Haushalts wird alljährlich (ca. Mitte Februar) die Konformität zu denen im Leitbild formulierten Zielen auf Übereinstimmung geprüft:

1. *Gesamt CO2 Ausstoß und gesamter Trinkwasserverbrauch der kommunalen Infrastrukturen*
2. *Ziele für erneuerbare Stromproduktion*
3. *Ziele für erneuerbare Wärmeproduktion*
4. *Zielvorgaben für Abfall auf dem Gemeindegebiet*
5. *Projekt wird der Vorbildwirkung der Gemeinde nicht gerecht*

Bei größeren (finanziellen) Entscheidungen werden die für den Klimapaktcheck Verantwortlichen pro-aktiv und frühzeitig von den Projektverantwortlichen informiert und mit einbezogen. Verantwortlich für den Klimapakt-Check sind folgende Personen: Marc Lommer, Marc Wantz und Pol Weydert. Ein Kurzbericht mit den geprüften Projekten, dem Resultat des Klimapakt-Checks sowie einer Handlungsempfehlung wird dem Schöffenrat, dem Gemeinderat und dem Klimateam vorgelegt.»

10.2. Avenant Leitbild Manternach

De Gemengerot huet eestëmmeg decidéiert, den Avenant vum Leitbild Manternach unzehuelen:

10.2. Avenant «Leitbild» Manternach

Le conseil communal approuve à l'unanimité des voix des membres présents l'avenant du Leitbild Manternach, à savoir:

1.0. Introduction

Ce texte est un avenant au texte «Leitbild Manternach» signé par le collège des bourgmestre et échevins le 30 Octobre 2019. Il a pour but d'intégrer les nouveaux indicateurs et thèmes présents dans le Pacte Climat 2.0.

2.0. Infrastructure communale

La commune s'engage à établir une charte de construction pour tout nouveau bâtiment ou bâtiment subissant des travaux majeurs. Les thèmes de l'économie circulaire et d'adaptation au changement climatique devront y être abordés.

3.0. Qualité de l'air

La commune de Manternach étant une commune rurale à faible population, la qualité de l'air n'est pas un indicateur clé pour la commune. Cependant, la commune de Manternach s'engage à des actions si la qualité de l'air vient à se dégrader de manière significative.

4.0. Indicateur clé (KPI)

Le pacte climat 2.0 impose à la commune des objectifs dans différents domaines. Si le thème est déjà abordé dans le «Leitbild Manternach», ce sont les nouvelles valeurs ci-dessous qui font foi.

Mesure KPI	Dénomination de l'indicateur	Unité	Minimum requis KPI	Objectif 2030	Valeur de référence 2019
123	Consommation eau de la commune / Nombre d'habitants	[l/E*a]	120	120	115.07
221	Consommation chaleur renouvelable / consommation chaleur totale des bâtiments communaux	%	30.5	30.5	3.28
223	Consommation chaleur totale des bâtiments communaux / surface de référence énergétique	[kWh/m2]	31%	77	111.46
224	Consommation électricité totale des bâtiments communaux / surface de référence énergétique	[kWh/m2]	1%	29	29.39
321	Puissance installée photovoltaïque / potentiel sur le territoire communal	%	25%	25%	4.64
412	Part de véhicules électriques du parc de véhicules de la commune	%	49	49	17%
522	Evolution de la réalisation des objectifs du pacte climat	%	1,5%/a	Gold+	?
651	Nombre de conseils en énergie par 1000 habitants et par an	[-]	10	10	10.4
121	Consommation électrique totale sur le territoire de la commune	[kWh]	aucune	10307574	8580594
231	Consommation électrique de l'éclairage public sur le territoire de la commune	[kWh]	aucune	44354	111627
311	Consommation électrique des ménages sur le territoire de la commune	[kWh]	aucune	4930468	3809426
321b	Production électrique totale sur le territoire de la commune	[kWh]	aucune	9908293	2081837

11. Syndikater / Kommissioun – Informatioun vum den Delegéierten / Presidenten

SYNECOSPORT:

No 2 Joer Pandemie sinn d'Membere vum Synecosport frou endlech nees kënnen e Schouffest ze organiséieren. Dëst ass e Retour an d'Sozialliewen wéi een et virum Covid kannt huet. Ausserdeem muss een de Schoulgaart ernimmen, deen an Zesummenaarbecht mat de Gemengenaarbechter amenagéiert gëtt.

11. Syndicats / Commissions – Informations des délégués / Présidents

SYNECOSPORT:

Après deux ans de pandémie, les membres du syndicat sont contents pour pouvoir annoncer le retour de la fête scolaire. Cette ouverture est un retour de la vie sociale pré-covid. Il faut aussi mettre en évidence le nouveau jardin scolaire qui va être aménagé avec le support du personnel de régie de la commune de Man-

Och d'Uschafung vun engem Airtramp ass eng Plus-value fir d'Schoulkanner.

CIGR:

Den Här Robert Mehlen huet de Gemengerot informéiert, dass en Audit gemaach ginn ass, fir de Fonctionnement vum CIGR ze evaluéieren. D'Resultat gëtt no verëffentlecht.

Ausserdeem ass de Projet vun engem private Gaart geplangt.

LEADER Miselerland:

Den Här Franky Hellers huet de Gemengerot informéiert, dass d'Energiekooperatioun ëmmer méi Form unhëlt. E puer kleng Problemer gëllt et nach ze léisen. Et ass schued, dass e puer Gemengen decidéiert hunn net um Projet matzeschaffen, dofir hu misste verschidden Ännerungen duerchgefouert ginn.

SIAG:

Den Här Franky Hellers huet informéiert, dass en neie Sekretär nominéiert ginn ass. De Syndikat plangt nach eng weider Persoun anzustellen.

Flusspartnerschaft SYR:

D'Flusspartnerschaft Syr huet als Ziel d'Qualitéit vum Waasser, de Quellen, de Flëss an de Fiischtgebieder vun der Syr ze verbessern. Den Objektiv lait op der Sensibiliséierung vum Public an dem Ausschaffe vun Aktiounsprogrammer a Mesuren. Sou si verschidde Projeten fir d'Renaturéierung vun Deeler vun der Syr amgaang ausgeschafft ze ginn.

■ 12. Kommunikatioun vum Schäfferot a Froe vun de Conseillere

Den Här Buergermeeschter huet informéiert, dass déi 2 Poste fir Gemengenaarbechter, déi scho gestëmmt gi sinn, elo publizéiert ginn. Well den Datum, un deem den Här Frières a Pensioun wäert goen ëmmer méi no kënnt, muss een elo scho plangen fir hien ze ersetzen fir dass de Service weider ka funktionéieren.

Leider muss d'Gemeng och matdeelen, dass ee Gemengenaarbechter d'Equipe am Juni wäert verloossen. Dëse Posten, dee

ternach. L'acquisition d'un air tramp par le Synecosport constitue une valeur ajoutée de l'éducation scolaire des enfants.

CIGR:

Monsieur Robert Mehlen informe le conseil communal, qu'un audit a été réalisé afin d'évaluer le fonctionnement du CIGR. Le résultat va être publié dès réception du document.

En outre, un projet de jardin privatif est en phase de planification.

LEADER Miselerland:

Monsieur Fränky Hellers informe le conseil communal que la coopération en matière d'énergie commence à prendre de plus en plus forme. Il reste à surmonter quelques problèmes. Il est dommage que quelques communes ont décidé de ne se pas rallier avec le projet et par conséquent, quelques changements doivent être décidés.

SIAG:

En ce qui concerne le syndicat SIAEG, Monsieur Fränky HELLERS met en avant la nomination d'un nouveau secrétaire. Le syndicat envisage à engager encore une personne supplémentaire.

Le partenariat de cours d'eau Syre:

Le partenariat de cours d'eau veut améliorer la qualité de l'eau, des sources, des ruisseaux et des zones humides du bassin versant de la Syre. La sensibilisation du grand public, l'élaboration d'un programme d'actions et des premières mesures concrètes sont les objectifs principaux du projet. Par conséquent, des projets de renaturations de certaines parties de la Syre sont en planification.

12. Communication du collège des bourgmestre et échevins et questions des conseillers

Monsieur le Bourgmestre informe le conseil communal que les deux postes de salariés, votés par le conseil communal, vont être publiés. Avec le rapprochement de la date de retraite de Monsieur Frères, il est devenu nécessaire de prévoir en avance le remplacement afin de pouvoir garantir un bon fonctionnement du service.

Malheureusement, la commune doit aussi annoncer un départ d'un salarié pour le mois de juin. Ce poste, qui était prévu pour

virgesi war, fir de Waasser-Service ze assuréieren, wäert nei ausgeschriwwen ginn. Et ass wichteg, dës schnell ze besetzen, well d'Drénkwaasserversuergung eng vun de wichtegsten Missiounen vun enger Gemeng ass.

Ausserdeem huet den Här Buergermeeschter informéiert, dass verschidde Projete sou lues Form unhuelen. Sou ass een elo op der leschter Ligne droite wat de Projet vum neie Pomp-jeesbau ugeet, éiert d'Soumissiounen kënnen ausgeschriwwen ginn.

Och d'AGE huet endlech hiren Accord ginn fir d'Renaturéierung an d'Verlängerung vum Reewaassersystem an dem Drénkwaasser.

*assurer le service d'eau potable va de nouveau être publié.
Ce poste est très important, car l'alimentation d'eau potable constitue une mission obligatoire.*

Monsieur le Bourgmestre, Jean-Pierre HOFFMANN précise que certains projets commencent à prendre forme.

En ce qui concerne le projet de la caserne du CGDIS, on se trouve sur la dernière ligne droite avant de pouvoir lancer la soumission du projet. En plus, l'AGE a enfin donné son accord pour la renaturation et la prolongation du système pluvial et d'eau potable.

Avis au public

Conformément à l'article 82 de la loi communale modifiée du 13 décembre 1988, il est porté à la connaissance du public que le conseil communal de Manternach a décidé, dans la séance du 16 mars 2022 (délibération 25/2022), de se prononcer en faveur du lotissement des terrains se trouvant à l'intérieur du périmètre (parcelles 1692/3838 et 1693/4395) section B de Manternach, se trouvant à l'intérieur du périmètre et selon plans (réf : 1.1.).

Conformément à l'article 82 de la loi communale modifiée du 13 décembre 1988, il est porté à la connaissance du public que le conseil communal de Manternach a décidé, dans la séance du 16 mars 2022 (délibération 29/2022), a fixé les tarifs du repas sur roues à 9,6 € par repas.

Conformément à l'article 82 de la loi communale modifiée du 13 décembre 1988, il est porté à la connaissance du public que le conseil communal de Manternach a décidé, dans la séance du 18 mai 2022 (délibération 49/2022), a fixé les conditions d'un subside pour l'installation de hydrophores dans les bâtiments privés.

Les textes desdits règlements communaux peuvent être consultés sous forme électronique sur le site Internet de la commune de Manternach, www.manternach.lu et sont à disposition du public à la maison communale où ils peuvent être consultés et/ou en être pris copie sans déplacement.

bu et